

เปลี่ยนมุมมองสัณนิท ชีวิตจะดีขึ้น: การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเยาวชน จากการนึกถึงตนเองสู่การ “ให้” ผู้อื่น

สหะโรจน์ กิตติมหาเจริญ*

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาวรรณกรรมเยาวชนเกาหลีเรื่อง *มามะ ! ฉันจะช่วยเธอ* เป็นผลงานของฮันซังบก แปลโดยสุนทรี ลาภรุ่งเรือง *มามะ ! ฉันจะช่วยเธอ* เป็นวรรณกรรมเยาวชนเกาหลีที่นำเสนอถึงลักษณะและพฤติกรรมของเยาวชนเกาหลีในด้านที่มีความบกพร่องทางอารมณ์ตอนแรก ก่อนที่จะเรียนรู้การอยู่ร่วมกับผู้อื่นเพื่อจะได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดี ผลการศึกษาพบว่าตัวละครเอกในวรรณกรรมเยาวชนเรื่องนี้คือวีเยนาหรือเยนาคือตัวละครเด็กผู้หญิงที่มีความรู้สึกนึกถึงแต่ตนเอง จนเธอได้เรียนรู้ชีวิตของคนรอบข้าง ไม่ว่าจะเป็นแม่ผู้เหน็ดเหนื่อย เพื่อนในฝ่ายจิตอาสา เพื่อนในโรงเรียน และครู จนในที่สุดเธอจึงเข้าใจว่าการให้ผู้อื่นมีคุณค่าต่อจิตใจอย่างไร สิ่งที่สำคัญคือวรรณกรรมเยาวชนเรื่องนี้ไม่ได้บอกเล่าแต่ภาพของเยนาที่จะต้องสละความเห็นแก่ตนเองเพื่อให้ผู้อื่นเท่านั้น หากผู้เขียนวรรณกรรมยังสอดแทรกพฤติกรรมของตัวละครอื่นในลักษณะที่ว่าความเห็นแก่ตัวมีอยู่ทุกพื้นที่ ทุกชนชั้นและทุกวัย วรรณกรรมเยาวชนเรื่องนี้จึงไม่ได้มีคุณค่าเฉพาะแต่การนำเสนอภาพแทนพฤติกรรมของเด็กในด้านความเห็นแก่ตัวจนลืมนึกถึงผู้อื่น หากแต่ยังเป็นพื้นที่บอกเล่าว่าแม้แต่ผู้ใหญ่เองก็ยังมีพฤติกรรมความเห็นแก่ตัวเช่นกัน

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ติดต่อได้ที่: saharot1977@gmail.com

คำสำคัญ: เยาวชนเกาหลี; วรรณกรรมเยาวชนเกาหลี; พฤติกรรมเยาวชน

A Little Change in Point of View Makes Life Better: Adolescent Behavior Modification from “Me” to “Giving” to Others

Saharot Kittimahacharoen*

Abstract

This article was written with the aim of studying the Korean young adult fictional story, *“Come! I’ll Help You,”* which is the work of Han Sangbok translated by Soontree Larprungrun. *Come! I’ll Help You* is Korean young-adult fiction that presents the characteristics and behavior of Korean young adults in terms of emotional disorders in the first chapter before learning about living with other people in order to grow into a good adult. The findings of this study revealed that the main character in this young-adult fiction is Wi Yena or Yena, a self-centered girl until she learns about the lives of the people around her such as her exhausted mother, friends in a volunteer group, school friends and teachers. Eventually, she understands the meaning of the term “giving” to others and its mental value. The important thing is that this young adult fiction does not tell only the picture of how Yena has to give up her selfishness in order to give to others. The author of this literature also inserted the behaviors of other characters to show that selfishness is in every area, class and age. Therefore,

* Assistant Professor Dr., Department of Thai and Oriental Languages, Faculty of Humanities, Ramkhamhaeng University. e-mail: saharot1977@gmail.com

this young adult fiction is not only valuable in terms of its presentation of children's behaviors in becoming selfish to the point of forgetting other people, but also as a place to tell that even adults can engage in selfish behavior.

Keywords: Korean youth; Korean youth Literature; Children's behaviors

1. บทนำ

วรรณกรรมเยาวชนเกาหลีเรื่อง *มามะ ! ฉันจะช่วยเธอ*¹ เป็นผลงานของอันซังบก แปลโดยสุนทรี ลากรุ่งเรือง นับว่าเป็นวรรณกรรมเยาวชนเกาหลีอีกเรื่องที่มีความน่าสนใจไม่แตกต่างจากวรรณกรรมเยาวชนเกาหลีเรื่องอื่น ๆ ในแวดวงวรรณกรรมเยาวชนเกาหลีด้วยกัน ความน่าสนใจของวรรณกรรมเรื่องนี้ไม่ได้กล่าวถึงเฉพาะแต่พฤติกรรมของเด็กซึ่งเป็นแก่นหลักของประเภทวรรณกรรมเยาวชน หากอันซังบกยังนำเสนอภาพของผู้ใหญ่ที่เห็นแก่ตนเองในสายตาของเด็ก ๆ ผ่านพฤติกรรมที่ผู้ใหญ่แสดงออกมา ความโดดเด่นของวรรณกรรมเยาวชน เรื่องนี้จึงอยู่ที่สาระสำคัญของเรื่องที่ผู้เขียนหรืออันซังบกอาจจะต้องการให้ภาพของเด็กหญิงเยนาเป็นตัวแทนว่าการนึกถึงแต่ตนเองนั้นแท้ที่จริงเป็นพฤติกรรมในวัยเด็ก ที่ยังต้องผ่านการขัดเกลาและเรียนรู้จากผู้ใหญ่และสังคม แต่ผู้ใหญ่กลับแสดงพฤติกรรมการนึกถึงแต่ความรู้สึกของตนเองนั้นมีความเหมาะสมหรือไม่ ขณะเดียวกันเมื่อพิจารณาภูมิหลังของผู้เขียนหรืออันซังบกพบว่าอันซังบกเคยเป็นผู้สื่อข่าวของหนังสือพิมพ์ *อีโคโนมิกโซล* และ *อีเดลี* จากประสบการณ์ของการเป็นผู้สื่อข่าวจึงทำให้อันซังบกได้พบกับผู้คนมากมาย (อันซังบก, 2552, น. 181) และเรียนรู้การเอาใจเขามาใส่ใจเราจนเป็นที่มาของการเริ่มต้นถ่ายทอดเรื่องราวในวรรณกรรมเยาวชนเรื่องนี้นั่นเอง

เรื่องราวเริ่มต้นมาจากเยนาเป็นเด็กผู้หญิงที่มีความมั่นใจสูง รวมทั้งไม่เคยพลาดจากการได้รับคัดเลือกเป็นหัวหน้าห้อง เพราะเด็กหญิงเคยได้รับเลือกให้เป็นหัวหน้าห้องหรือรองหัวหน้าห้องมาตั้งแต่ชั้นประถมปีที่ 1 ตลอดมา เยนามีเป้าหมายที่อยากจะเป็น

¹ วรรณกรรมเรื่อง *มามะ ! ฉันจะช่วยเธอ* มีชื่อตอนกำกับทั้งหมด 14 ตอน โดยแต่ละตอนมีความหมายสอดคล้องกับแก่นเรื่องของแต่ละตอน เริ่มต้นจาก 1. เลือกหัวหน้าห้อง 2. โอกาสในวิกฤต 3. รองเท้าของซูบิน 4. เพื่อนใจคลายทุกข์ 5. เอาใจเขามาใส่ใจเรา 6. แต่เพื่อนผู้เชื่อมั่นในพวกเรา 7. มือเย็นนอกบ้าน 8. เมื่อวิธีการถูก ผลลัพธ์ก็ถูก 9. ปัญหาที่ยังไม่สะสาง 10. แม่จำ หนูขอโทษ 11. ตั้งใจจริงและปฏิบัติจริง 12. อธิษฐานเลยสิจ๊ะ 13. จดหมายสร้างโลกสวย 14. ความใส่ใจเพื่อทุกคน และจบลงด้วยชุดข้อคิดใคร ๆ ก็ใส่ใจกันได้ : ความใส่ใจสร้างโลกให้น่าอยู่

หัวหน้าห้องชั้นประถมปีที่ 6 ในภาคเรียนที่ 1 เพราะจุดมุ่งหมายของเธอนั้นคือการลงสมัครเลือกตั้งประธานนักเรียนในภาคเรียนที่ 2 แต่แล้วเธอก็ไม่ได้รับเลือกให้เป็นหัวหน้าห้องหรือแม้แต่รองหัวหน้าห้อง หากเธอได้รับการทาบทามให้เป็นตัวแทนฝ่ายจิตอาสาซึ่งเป็นฝ่ายที่เด็กหญิงได้ต่อต้านและเสนอให้ยุบฝ่ายจิตอาสา เธอก็ได้รับเลือกให้เป็นรองประธานของฝ่ายจิตอาสา ส่วนประธานได้แก่ซออุซงหรืออุซง ทำให้เธอรู้สึกเสียใจอย่างมาก ในช่วงแรกของการทำกิจกรรมของฝ่ายจิตอาสา เธอก็ไม่รู้สึกรู้สียงที่จะร่วมทำหรือแสดงความคิดเห็นใดใด แต่แล้วก็ได้รับแรงสนับสนุนจากอุซง ประกอบกับการเริ่มให้ความสนใจต่อกิจกรรมที่ฝ่ายจิตอาสาจะทำ แต่ไม่มีผู้ใดที่จะเสนอเป็นตัวแทน นั่นก็คือการช่วยเหลือเด็กนักเรียนพิการอย่างซูริน จึงทำให้เธอนำอาสาช่วยเหลือซูริน ต่อมาจึงมีสมาชิกในฝ่ายจิตอาสามาช่วย ทั้งอุซงและเยนาพยายามที่ทำให้ฝ่ายจิตอาสาทำกิจกรรมต่าง ๆ จนทำให้ฝ่ายจิตอาสาของโรงเรียนประสบความสำเร็จและได้รับความไว้วางใจจากโรงเรียนให้ดำเนินกิจกรรมของฝ่ายต่อไป การเรียนรู้การเข้าใจคนอื่นมากขึ้นทำให้เยนามีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากที่เคยนิ่งถึงแต่ตนเองก็กลายมาเป็นการให้ความสนใจต่อผู้อื่น ท้ายที่สุดเธอก็ได้เรียนรู้ด้วยว่าก่อนที่จะเรากับผู้อื่น เราควรพิจารณาบุคคลในครอบครัวเป็นลำดับแรกโดยเฉพาะบิดาและมารดา

ผู้เขียนบทความจึงต้องการที่จะศึกษาว่าจากพฤติกรรมของเยาวชนประเด็นเกี่ยวกับการรู้สึกนึกถึงแต่ตนเองจนมาถึงการที่มีความรู้สึกรับรู้ถึงการ “ให้” แก่ผู้อื่นนั้นมีจุดเริ่มต้นมาจากพฤติกรรมอะไรของเด็กผู้หญิงที่ชื่อเยนา ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ตรงนี้จะเป็นการตอบที่ช่วยขยายให้ทราบว่าผู้เขียนวรรณกรรมเรื่องนี้ต้องการให้ภาพแทนของเยนาเป็นภาพแทนของพฤติกรรมเยาวชนทั่ว ๆ ไปที่มีลักษณะไม่แตกต่างจากเยนา การเข้าใจจุดมุ่งหมายของการเขียนวรรณกรรมเรื่องนี้จะทำให้ผู้ใหญ่ที่อ่านสามารถนำไปเป็นแบบอย่างในการใช้ปรับสอนบุตรหลานของตนเอง ดังที่ในคำนำของหนังสือมีคิมยงแท็ก ซึ่งเป็นครูและนักเขียนชื่อดังได้กล่าวไว้ตอนหนึ่งว่า “พวกเราอยู่กับลูกฝังและตอกย้ำเด็ก ๆ ของเราให้เป็นทีหนึ่งอยู่เสมอ ไม่ว่าจะอยู่ที่บ้านหรือที่โรงเรียนก็ตาม สิ่งนี้ทำให้เด็ก ๆ คิดแต่จะเอาชนะผู้อื่นโดยไม่สนใจว่าวิธีการให้ได้มานั้นจะถูกต้องดีงามหรือไม่...โลกของเราน่าอยู่ และเราจะมีความสุขมากขึ้น ถ้าพวกเรารู้จักเอาใส่ใจผู้อื่นอยู่เสมอ” (อ้าง คิมยงแท็ก ใน ฮันซังบก, 2552, น. 6) และที่สำคัญครูคิมยงแท็ก

ยังเน้นย้ำว่า “แม้หนังสือเล่มนี้จะเป็นหนังสือสำหรับเด็ก แต่ขอแนะนำให้ผู้ใหญ่อ่านด้วย เพราะผู้ใหญ่จะคอยให้คำแนะนำเด็ก ๆ ในเรื่องความเข้าใจผู้อื่นที่แตกต่างกันไปในแต่ละเงื่อนไขและภาวะแวดล้อม” (อ้าง คิมยงแท็ก ใน ฮันซังบก, 2552, น. 7) จึงนำเสนอใจว่า มามา ! ฉันจะช่วยเธอ จะเป็นวรรณกรรมเยาวชนเกาหลีที่มีเรื่องราวของเด็ก ๆ แต่ในอีกสถานะหนึ่งของตัวบทผู้เขียนวรรณกรรมเรื่องนี้ยังนำเสนอภาพของผู้ใหญ่เข้ามาเพื่อเน้นให้ผู้อ่านเห็นว่าพัฒนาการของพฤติกรรมในวัยเด็กถ้าไม่ได้รับการแก้ไขหรือปลูกฝังในทางที่ดี เมื่อเป็นผู้ใหญ่แล้วพฤติกรรมการนึกถึงแต่ตนเองก็อาจเป็นภัยอันตรายต่อทัศนคติส่วนตัว

2. จุดเริ่มต้นการเปลี่ยนแปลงจากการนึกถึงตนเองสู่การ “ให้” กับผู้อื่น

มามา ! ฉันจะช่วยเธอ เป็นวรรณกรรมเยาวชนเกาหลีที่มีเนื้อหาเรียบง่ายและมุ่งนำเสนอระบบการเรียนการทำกิจกรรมของนักเรียนในโรงเรียน รวมทั้งการใช้ชีวิตอยู่ในครอบครัวที่ไม่แตกต่างจากวรรณกรรมเยาวชนเกาหลีเรื่องอื่นที่ผู้เขียนบทความได้เคยศึกษามา เช่น โลกใบเล็กของเด็กแก้ววบ เด็ก ๆ แห่งหมู่บ้านเควง-ฮึบรี โลกใบเล็กของเด็กชายหนอน ดินสอสีแดง เรื่องเล่าของเด็กดี² ทั้งนี้วรรณกรรมเยาวชนเกาหลีที่ผู้เขียนได้ศึกษาวิเคราะห์นี้สังเกตได้ว่าผู้เขียนวรรณกรรมเยาวชนเกาหลีเหล่านี้มักสอดแทรกเกี่ยวกับวิถีชีวิตของเยาวชนในสังคมเกาหลีที่ผูกพันกับครอบครัวและโรงเรียน โดยนำเสนอให้เห็นถึงการมีพื้นที่ ๆ แสดงออกถึงความเป็นตัวตนของเยาวชนที่สามารถแสดงออกถึงความสามารถ การมีคุณธรรมและจริยธรรม อันเกิดมาจากการเรียนรู้ในพื้นที่ครอบครัว และเมื่อมาอยู่ที่โรงเรียนเยาวชนเหล่านี้ก็ต้องเรียนรู้และสร้างเสริมประสบการณ์เกี่ยวกับการใช้ชีวิตร่วมกับเพื่อนคนอื่นในโรงเรียน เด็กจะเรียนรู้และ

² ผู้สนใจการวิเคราะห์วรรณกรรมเยาวชนเกาหลีเรื่องต่าง ๆ ที่ผู้เขียนได้วิเคราะห์เป็นบทความนำเสนอในการประชุมวิชาการและวารสารวิชาการ โปรดติดต่อกับผู้เขียนโดยตรงผ่านไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saharot1977@gmail.com

ปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนในวัยเดียวกัน วรรณกรรมเยาวชนเกาหลีเรื่องต่าง ๆ ที่ผู้เขียนได้ศึกษามาข้างต้นจึงมีลักษณะการนำเสนอเนื้อหาที่มุ่งเน้นถึงความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน ทำให้มองเห็นว่าสังคมเกาหลีมีจุดมุ่งหมายพัฒนาประเทศที่จะต้องเริ่มต้นมาจากการสร้างสรรค์สังคมของเยาวชนให้มีอุดมคติและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

หากแต่ลักษณะเด่นของวรรณกรรมเยาวชนเรื่อง *มามะ ! ฉันจะช่วยเธอ* อันซึ่งบทกวีเขียนวรรณกรรมได้นำเอาพฤติกรรมของเยาวชนเกาหลีที่สะท้อนถึงความคิดเกี่ยวกับเรื่องของ IQ และ EQ หรือที่เรียกกันว่าความฉลาดทางการเรียนรู้และความฉลาดทางอารมณ์เข้ามาสอดแทรกในเนื้อเรื่องของวรรณกรรมดังพฤติกรรมของตัวละครเอกอย่าง วิเยนาหรือเยนาที่แสดงออกถึงลักษณะความนึกถึงแต่ตนเองโดยไม่ใส่ใจหรือคำนึงถึงผู้อื่น จนวันหนึ่งได้เพื่อนอย่างอูฮงมาเตือนสติ จึงทำให้เยนาเปลี่ยนมุมมองในการมองตนเองและมุมมองที่มองผู้อื่น ทำให้เธอรับรู้ว่าถ้าลองเปลี่ยนมุมมองทัศนคติ ความเห็นแก่ตนเองก็จะลดลงและอยากทำเพื่อผู้อื่นมากขึ้น การสอดแทรกพฤติกรรมของเด็กนักเรียนดังที่อันซังบกบอกเล่าในวรรณกรรมเรื่องนี้ ทำให้ผู้เขียนบทความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมของเยาวชนเกาหลีในขณะที่อยู่ในโรงเรียนว่าจะมีการแสดงออกของพฤติกรรมอย่างไรบ้าง โดยจะพิจารณาจากตัวบทวรรณกรรมเรื่องนี้

2.1 ไม่แพ้กันนะ : พฤติกรรมการแข่งขันและต่อสู้ของเด็กเมื่ออยู่ในโรงเรียน

สังคมในประเทศเกาหลีนั้นนอกจากกล่าวได้ว่าค่อนข้างให้ความสำคัญกับการศึกษารวมทั้งการส่งเสริมให้เยาวชนรู้จักการมีคุณธรรม การเข้าใจถึงจิตใจผู้อื่นอย่างมาก โดยหลักสูตรการศึกษาระดับโรงเรียนมุ่งให้มีการปลูกฝังเกี่ยวกับคุณลักษณะของเยาวชนที่ดี เช่น การมีศีลธรรม การสำรวมกิริยาวาจา การมีความรับผิดชอบต่าง ๆ โดยเฉพาะการมีจิตใจเห็นแก่ส่วนรวมและเน้นให้นักเรียนมีความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (ภาณี รูปสม, 2545 น. 57) สอดแทรกในวิชาหรือกิจกรรมที่นักเรียนจะต้องเรียนหรือปฏิบัติ ทั้งนี้การอบรมสั่งสอนจากโรงเรียนเพื่อให้เยาวชนเกาหลีมีลักษณะตามที่กล่าวไปนั้นสอดคล้องกับการปลูกฝังที่มาจากคำสอนพื้นฐานของครอบครัวตามลัทธิขงจื้อ

เกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมมาช้านาน ซึ่งมีการสอนมาตั้งแต่ในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นจนมาถึงในระดับอุดมศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการสอนในห้องเรียนที่มุ่งสอนให้หาเหตุผลในการประพัตติตนให้เป็นคนมีคุณธรรมหรือการสอนในหลักสูตรแฝงที่เน้นการเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมจากสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง การที่เยาวชนถูกปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมจากบ้านและสังคม มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เป็นเยาวชนที่ดีได้ในอนาคต (จินตนา พุทธเมตตะ, 2548, น. 106-107) ดังที่เยนาและเพื่อน ๆ ในโรงเรียนต่างก็ได้รับการกล่อมเกลาจากวิธีการสอนทั้งสองแบบเพื่อให้เป็นเยาวชนที่ดีด้วยระบบวิธีการสอนดังกล่าวผ่านโรงเรียนและครูประจำชั้นของเยนา รวมทั้งครูที่ปรึกษาของฝ่ายจิตอาสาอย่างครูคิมจีฮุนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน

แม้ว่าโรงเรียนที่เยนาเรียนอยู่จะมีวิธีการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมตามรูปแบบของโรงเรียนโดยทั่วไปของสังคมเกาหลี³ แต่ในสังคมของความเป็นเด็ก โดยเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาย่อมจะหนีไม่พ้นเรื่องของการแข่งขันต่อสู้ ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องการแข่งขันต่อสู้นี้อาจกล่าวได้ว่าประเทศเกาหลีจัดว่าเป็นหนึ่งในประเทศที่เน้นให้ทุกคนที่อยู่ในสังคมนี้จะต้องมีการแข่งขันกันอย่างหนักนับตั้งแต่วัยเด็กจนถึงสอบเข้ามหาวิทยาลัย โดยเฉพาะการกดดันที่ต้องแข่งขันมีมาตั้งแต่วัยเด็กจนถึงเกษียณอายุ แล้วก็ตามการแข่งขันต่อสู้ก็อาจยังคงมีอยู่บ้าง (แดเนียล ทิวดอร์, 2560, น. 147) และเมื่อกล่าวถึงวัยเด็กที่ต้องมีการแข่งขันอย่างเด็กในวัยที่กำลังมีพัฒนาการการเติบโตทางด้านอารมณ์ความรู้สึกที่อยากให้ผู้คนรอบข้างยอมรับความสามารถของตัวเอง ดังเหตุการณ์เมื่อเปิดฉากผู้เขียนวรรณกรรมหรือฮันซังบกกล่าวถึงตัวละครเอกอย่างเยนาที่มีความรู้สึกยินดีที่ตัวเองเรียนหนังสือมาจนถึงชั้นประถมปีที่ 6 เพราะเธอตั้งใจไว้ว่า

³ เป็นที่น่าสนใจว่าสังคมเกาหลีนั้นมีความนิยมเกี่ยวกับโรงเรียนว่าโรงเรียนเป็นสถานที่ ๆ ช่วยธำรงค่านิยมที่ดีงามเอาไว้ หน้าที่หนึ่งของโรงเรียนในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาทั้งตอนต้นและตอนปลาย โรงเรียนจะทำหน้าที่ถ่ายทอดวัฒนธรรม ธรรมเนียมดั้งเดิม ตลอดจนบรรทัดฐานทางสังคม ทศนคติและคุณค่าส่งผ่านรุ่นต่อรุ่น และช่วยธำรงค่านิยมเดิมไว้ แตกต่างจากมหาวิทยาลัยคือมหาวิทยาลัยจะส่งเสริมการศึกษาแบบวิเคราะห์ทางลบเกี่ยวกับทศนคติ บรรทัดฐานทางสังคม ทศนคติ ค่านิยม พร้อมทั้งเสนอให้เกิดการเปลี่ยนแปลงค่านิยมและบรรทัดฐานที่มีมาแต่เดิมด้วย (ดูเพิ่มเติมใน คีซู, อิน, 2559, น. 79)

ในภาคเรียนที่ 1 เธอคงจะได้รับการเลือกตั้งให้เป็นหัวหน้าห้องของนักเรียนชั้น ป.6/4 หลังจากนั้นในภาคเรียนที่ 2 เยน่าจะลงสมัครเลือกตั้งตำแหน่งประธานนักเรียน แต่แล้วในการเลือกหัวหน้าห้องของนักเรียนห้อง ป.6/4 กลายเป็นเด็กนักเรียนคนอื่นได้ตำแหน่งนี้ไป และเยนายังได้รับการเสนอชื่อให้เป็นตัวแทนฝ่ายจิตอาสาซึ่งเธอมองไม่เห็นคุณค่าว่าฝ่ายจิตอาสาว่ามีจุดประสงค์จัดตั้งขึ้นในโรงเรียนเพื่ออะไร และเธอเองก็ยังเป็นฝ่ายที่เสนอให้ยุบฝ่ายจิตอาสาอีกด้วย ดังนั้นสิ่งที่เราเห็นในการเปิดฉากของฮันซังบกได้กล่าวถึงเยน่าว่า “เยน่าได้เป็นหัวหน้าห้องและรองหัวหน้าห้องและรองหัวหน้าห้องมาตั้งแต่ชั้น ป.1 ไม่เคยพลาดการได้รับเลือกเลยสักครั้ง เพราะเยน่าทั้งเรียนเก่ง เฉลียวฉลาด และมีความมั่นใจสูง” (ฮันซังบก, 2552, น. 11) ข้อความตัวเข้มดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า สถานะและลักษณะการแสดงออกทางพฤติกรรมของเยน่าในขณะที่อยู่ในโรงเรียนและแวดล้อมด้วยเพื่อนฝูง หากแต่การ “เรียนเก่ง เฉลียวฉลาด และมีความมั่นใจสูง” ในสังคมเด็กนักเรียนก็ไม่มีใครชื่นชม เพราะมองว่าเป็นการแสดงถึงการกดขี่หรือออกคำสั่งโดยไม่มีใครเต็มใจที่จะปฏิบัติ เช่นเหตุการณ์ที่เยน่าสั่งให้เพื่อนในห้องช่วยกันทำความสะอาด โดยเธอเป็นฝ่ายออกคำสั่งราวกับเป็นหัวหน้าห้องซึ่งยังไม่ได้รับการคัดเลือก เพื่อนนักเรียนหลายคนไม่พอใจและตอบโต้ด้วยการแสดงออกทางวาจา หากแต่เยน่ากลับไม่สนใจและยังคิดเองด้วยว่า “คนที่มีความสามารถมากมักถูกอิจฉาจากคนรอบข้าง”

ความนึกคิดของเยน่าจึงเป็นสิ่งที่น่าวิเคราะห์ท่ามกลางระบบการเรียนการสอนของโรงเรียนที่มุ่งกล่อมเกลาพฤติกรรมของนักเรียนในสังคมเกาหลีให้มีคุณธรรมจริยธรรม แต่เยน่ากลับมีการแสดงพฤติกรรมที่ตรงกันข้ามกับคำสอนคือมุ่งแสดงการใช้อำนาจ ตลอดจนมีความเชื่อมั่นในตัวเองสูง ทั้งนี้ถ้าพิจารณาจากการจำแนกบุคลิกภาพตามสภาพวัยของเยน่ากล่าวได้ว่าวัยของเยน่ากำลังอยู่ระหว่างความเป็นวัยเด็กตอนโตกับวัยรุ่นตอนต้น เพราะช่วงอายุของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 โดยส่วนใหญ่มักจะอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยอายุ 12 หรือ 13 เป็นต้นไป สอดคล้องกับคำอธิบายใน พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ที่อธิบายความหมายไว้ว่า “วัยรุ่น น. วัยที่มีอายุประมาณ 13-19 ปี, วัยกำดัด ก้าว” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556, น. 1107) การกำหนดวัยตามคำกล่าวนี้ก็มีความใกล้เคียงกับการจำแนกช่วงพัฒนาการจากเด็กโตไปสู่วัยรุ่นตอนต้นของ

นักจิตวิทยาทั่วไป เช่น จอห์น เพียเจต์ระบุว่าอายุ 11-13 ปี อยู่ในช่วงวัยที่กำลังพัฒนาสติปัญญา อีริค เอช อีริกสันระบุว่าเด็กอายุ 12-18 ปี อยู่ในช่วงของการค้นหาลักษณะตัวตน โรเบิร์ต เจ ฮาวิกเฮอร์ส กล่าวว่าช่วงวัย 12-18 ปี จัดว่าอยู่ในเด็กวัยรุ่นตอนต้นและตอนปลาย (อ้าง รัตพร ชังธาดา ในนิตยา วรณกิติ์, 2562, น. 161) จากคำจำกัดความข้างต้นพบว่าสิ่งหนึ่งที่จะเห็นได้จากพัฒนาการของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือที่เรามักเรียกว่าเด็กโตนั้นคือช่วงวัยที่กำลังจะก้าวข้ามผ่านสภาวะการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์จากเด็กโตไปสู่เด็กวัยรุ่นตอนต้น ซึ่งอารมณ์และความรู้สึกของเด็กโตสู่เด็กวัยรุ่นตอนต้นช่วงนี้มักจะมีภาวะของความหลากหลายของอารมณ์ต่าง ๆ ทั้ง โกรธ ดีใจ เสียใจ กลัว ริษยา นอกจากอารมณ์แล้วการเปลี่ยนแปลงของเด็กในวัยนี้ยังอยู่ที่ความต้องการต่าง ๆ ด้วย เช่น ความต้องการการยอมรับจากสังคม ความต้องการแบบอย่างที่ดี เป็นต้น

พฤติกรรมที่เยนาแสดงออกจึงสามารถวิเคราะห์ได้ว่าเยนาต้องการให้เพื่อนนักเรียนยอมรับในความสามารถของตนเอง นั่นก็คือการเป็นผู้นำ เนื่องจากเยนามีความมั่นใจในตัวเองสูงเพราะตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นต้นมา เยนามักได้รับคัดเลือกให้เป็นหัวหน้าห้องหรือรองหัวหน้าห้องอยู่เสมอ การต้องการให้คนในสังคมโดยเฉพาะสังคมในโรงเรียน ได้แก่ เพื่อนนักเรียน ครู ยอมรับนั้นเป็นการแสดงออกถึงอารมณ์อย่างหนึ่งของเด็กที่กำลังเข้าสู่ความเป็นวัยรุ่นที่ต้องการมีชื่อเสียง ได้รับการยอมรับและคำชมเชยจากครู เพื่อน สังคม หรือไม่ก็มีความสามารถที่จะรับผิดชอบในกิจกรรมที่ต้องแสดงถึงการเป็นผู้นำกล้าที่จะตัดสินใจ ดังนั้นเมื่อเปิดภาคเรียนใหม่มาเยนาจึงมั่นใจว่าเธอจะได้เป็นหัวหน้าห้องอีกครั้ง หากเธอก็พลาดหวังจากตำแหน่งนี้ไปเพราะมีเพื่อนนักเรียนที่ดีกว่า เยนาจึงเรียนรู้ว่าการแข่งขันไม่มีผู้ใดที่จะชนะเสมอไป แต่เยนาก็ปฏิเสธไม่ยอมรับความพ่ายแพ้เพราะเธอเอาแต่พูดกับตนเองว่าเป็นไปไม่ได้ ประกอบกับเยนามีความรู้สึกว่าเพื่อนในห้องต่างหันมาจ้องดูใบหน้าทีโกรธเคืองของเธอในเวลานี้ เธอก็ไม่ได้คิดถึงอะไรมากไปกว่าการเสียหน้า เสียศักดิ์ศรี โดยไม่ได้คิดถึงความเป็นน้ำใจเป็นนักกีฬาหนักคือ รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย แต่ถึงแม้เยนาจะไม่ได้เป็นหัวหน้าห้องหรือรองหัวหน้าห้อง หากเธอได้รับการคัดเลือกให้เป็นตัวแทนฝ่ายจิตอาสา และต้องไปแข่งขันกับเพื่อนนักเรียนที่เป็นคู่แข่งอีกหลายคน ดังที่อันซิงบกผู้เขียนวรรณกรรมได้

กล่าวว่า “...ตัวแทนฝ่ายจิตอาสาของแต่ละห้องก็ออกไปพูดหาเสียง...บางคนก็พูดหาเสียงได้ดีราวกับกำลังชิงชัยในตำแหน่งประธานนักเรียนอยู่” (อันซังบก, 2552, น. 20)

อันซังบกต้องการที่จะบอกให้ผู้อ่านทราบว่าแม้โรงเรียนในประเทศเกาหลีจะมีหลักสูตรสอนเกี่ยวกับการมีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้การเป็นคนดี หากแต่ในโลกแห่งความเป็นจริงก็อาจไม่เหมือนกับหลักสูตรที่สอนในโรงเรียนเสมอไป เพราะในพื้นที่ของเด็กนักเรียน การที่ผู้ใหญ่มอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบ รวมไปถึงส่งเสริมให้เด็กรู้จักการเป็นผู้นำของห้อง ผู้นำของกลุ่มนั้น กิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแล้วแต่อาจจะเพาะปลูกนิสัยการแข่งขันให้เกิดขึ้นกับเด็กโดยไม่รู้ตัว แม้ในระบบการสอนของโรงเรียนจะบอกว่าการเลือกตั้งคือการส่งเสริมประชาธิปไตยและการยกย่องเด็กที่ทำได้คือการให้เด็กได้เป็นแบบอย่างแก่เด็กคนอื่น หากในความหมายอีกด้านหนึ่งคือการทำให้เด็กเกิดความรู้สึกถึงแต่การแข่งขัน การเอาชนะ เพื่อให้สังคมโดยเฉพาะเพื่อนและครูยอมรับ ก็ทำให้เด็กอาจสะสมความเครียดขึ้นได้ ดังที่เยนาเมื่อไม่ได้รับเลือกเป็นหัวหน้าห้อง แต่กลับมาเป็นรองประธานฝ่ายจิตอาสา ทำให้เธอก็รู้สึกหมดพลังในการทำงานดังที่ตัวบทบอกเล่าถึงอารมณ์ที่ไม่สมหวังของเยนาว่า “พังหมดเลย ความหวังที่จะได้เป็นประธานนักเรียนก็จบสิ้นแล้ว...รองประธานฝ่ายจิตอาสาเหรอ ฮี...ไร้สาระจริง ๆ ให้อยู่เฉย ๆ ยังดีกว่า” (อันซังบก, 2552, น. 18) ขณะเดียวกันถ้ามองสังคมเกาหลีอีกด้านหนึ่งจะพบว่าสังคมเกาหลีก็มีลักษณะของการดำเนินชีวิตแบบแข่งขันต่อสู้ไม่แพ้ประเทศอื่น ประกอบกับพื้นฐานของบุคลิกคนเกาหลีเป็นคนที่ชอบการแข่งขัน ไม่ยอมแพ้ต่อสิ่งใดและยังมีนิสัยที่มุทะลุถึงดันอีกด้วย (ดำรง ฐานดี, 2547, น. 223) จึงเป็นคำตอบประการหนึ่งที่ชี้ว่าเยนาอาจเป็นตัวละครหนึ่งที่สะท้อนภาพเยาวชนที่มีบุคลิกชอบการแข่งขัน สอดคล้องกับวัฒนธรรมและค่านิยมในสังคมเกาหลีที่มีมาช้านานนั่นเอง

ต่อมามีชาวแพร่สะพัดว่าฝ่ายจิตอาสาจะถูกยุบ จากการที่อุซง เยนาและตัวแทนฝ่ายจิตอาสาคนอื่นได้ไปคุยกับครูคิมจีฮุนที่ปรึกษาฝ่ายจิตอาสาจนทราบมาว่า “พวกเราใช้เวลาแค่สามเดือน ต้องช่วยกันคิดและร่วมมือกันสร้างผลงานอะไรสักอย่างให้ได้รับความสนใจจากคนอื่น ๆ ไม่อย่างนั้นฝ่ายเราจะถูกยุบ” (อันซังบก, 2552, น. 31) ดังนั้นฝ่ายจิตอาสาจะต้องเร่งประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนทราบว่าฝ่ายจิตอาสาได้ทำความดี

อะไรบ้างให้กับเพื่อนนักเรียนและโรงเรียน มีตัวแทนฝ่ายจิตอาสาหลายคนต่างเสนอความเห็น เช่น การทำป้ายรณรงค์ในโรงเรียน โดยมีข้อความเชิญชวนว่า “อย่าวิ่งบนอาคารเรียน” หรือ “อย่าแซงคิวรับอาหารกลางวัน” แต่กิจกรรมดังกล่าวก็ถูกเพื่อนคนอื่นในฝ่ายจิตอาสาค้านขึ้นมาว่าเคยทำมาแล้วเมื่อภาคการศึกษาที่ผ่านมา และก่อนหน้านี้ก็มีกิจกรรมการรณรงค์การทำความดีผ่านข้อความจากฝ่ายจิตอาสาออกมา เช่น “เรามาทักทายกันเถอะ” หรือ “กตัญญูต่อคุณพ่อคุณแม่” สถานการณ์ดังกล่าวนับว่าเป็นการทำลายความสามารถของเยนาในฐานะรองประธานฝ่ายจิตอาสาอย่างยิ่ง เพราะหน้าที่การคิดกิจกรรมได้มาอยู่ที่เยนาเนื่องจากอูซงกล่าวกับเยนาด้วยความเชื่อมั่นในฝีมือของเยนาว่า “เยนา ฉันดีใจนะที่เธอมาเป็นรองประธานฝ่ายจิตอาสา” เพราะว่า “เธอเคยเป็นทั้งหัวหน้าห้องและรองหัวหน้ามาหลายครั้ง ฉันรู้ว่าเธอมีความเป็นผู้นำมากกว่าคนอื่น ฉันรู้สึกมั่นใจมากที่ได้เธอมาเป็นรองประธานฝ่ายของเรา” (อันซังบก, 2552, น. 33)

คำพูดของอูซงเปรียบเสมือนการปลุกให้เยนาฟื้นตื่นขึ้นมามีความรู้สึกดี ๆ กับตำแหน่งรองประธานฝ่ายจิตอาสาขึ้นมาบ้างหลังจากที่เธอรู้สึกชิงชังกับตำแหน่งนี้ จนถึงกับคิดว่าถ้าฝ่ายจิตอาสาที่ถูกยุบ เธอจะได้นำป้ายรองประธานที่คล้องคอเธอออกไป แม้ว่าเยนาจะพยายามปฏิเสธตัวเองว่าเธอมีความสามารถไม่คู่ควรหลังจากที่เธอพลาดจากตำแหน่งหัวหน้าห้องชั้น ป.6 ก็ทำให้เยนาารู้สึกหมดกำลังใจ แต่เมื่อเห็นว่าอูซงพยายามยกย่องและให้เกียรติเธอจึงทำให้เยนากลับมามีพลังความเป็นผู้นำอีกครั้ง ลูกขึ้นมาต่อสู้กับคำสบประมาทที่เพื่อนมองเธอว่าเป็นผู้ที่มีความมั่นใจสูงจนเกินไปและรับไม่ได้เมื่อเธอไม่ได้เป็นหัวหน้าห้องและที่สำคัญคือ “ตัวเธอ” ที่มองว่าเธอพยายามที่จะปฏิเสธหน้าที่ของรองประธานฝ่ายจิตอาสา จากตรงนี้ชี้ให้เห็นว่าอันซังบกพยายามที่จะให้สมรรถภูมิการแข่งขันและต่อสู้ของเยนานั้นเปลี่ยนทิศทางจากการแข่งขันและต่อสู้กับเพื่อนนักเรียนคนอื่นกลายมาเป็นการแข่งขันและต่อสู้กับตัวเองว่าเธอจะทำได้หรือไม่และทำสำเร็จด้วยไหม

2.2 การฝึกให้เด็กมีคุณธรรมผ่านกิจกรรมการเข้าใจ “ผู้อื่น”

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าสังคมเกาหลีเป็นสังคมที่ได้ดำเนินตามหลักคำสอนของขงจื๊อมุ่งให้มีคุณธรรมและจริยธรรมโดยเฉพาะหลักความกตัญญู ตลอดจนหลักคำสอนของขงจื๊อยังมุ่งให้คุณค่าสูงสุดคือการประสบความสำเร็จในการศึกษารวมทั้งสร้างความเป็นปึกแผ่นที่มั่นคงให้กับครอบครัว นั่นจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้สถานศึกษานำหลักคำสอนของขงจื๊อนี้มาเป็นแนวทางการสอนเรื่องคุณธรรมจริยธรรมให้กับเด็กโดยตรง ประกอบกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในประเทศเกาหลีนั้น ภาณี รูปสม (2545, น. 57) ได้กล่าวว่าสังคมเกาหลีให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็ก ประเด็นหนึ่งที่เด็กนักเรียนมักจะพบในโรงเรียนคือการเรียนที่ค่อนข้างหนักเพื่อฝึกความแข็งแกร่งและความอดทนในการเรียน ดังนั้นนอกจากครอบครัวจะมีส่วนสร้างให้เด็กมีความขยันเรียนเพื่อให้มีประสบการณ์ เมื่อเด็กมาถึงโรงเรียน ๆ ก็จะมีการสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้การเรียนมีความสุขสนุกสนาน หนึ่งในความสนุกสนานนั้นก็น่าจะได้แก่งิจกรรมของฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียน ดังในตอนต้นเรื่องฮันซังบกได้กล่าวถึงการคัดเลือกหัวหน้าห้องรวมไปถึงการคัดเลือกตัวแทนฝ่ายต่าง ๆ ซึ่งในวรรณกรรมเรื่อง *มามะ ! ฉันจะช่วยเธอ* ได้ให้ครูประจำชั้นห้อง ป.6/4 เป็นผู้ที่ยกถึงฝ่ายกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ฝ่ายรักษาสีสิ่งแวดล้อม ฝ่ายจิตอาสา เป็นต้น ทำให้ผู้อ่านทราบว่โรงเรียนในประเทศเกาหลีมีการจัดกิจกรรมเป็นฝ่ายต่าง ๆ เพื่อให้เยาวชนได้รวมกลุ่มทำกิจกรรม อาจเพื่อผ่อนคลายหรือฝึกให้เด็กนักเรียนเวลามายู่รวมกันได้ฝึกที่จะเรียนรู้การอยู่ร่วมกันก็เป็นได้ สำหรับบทความนี้ผู้เขียนจะกล่าวถึงเฉพาะกิจกรรมที่ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชนเรื่องนี้ เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ว่ากิจกรรมต่าง ๆ นี้ได้ฝึกให้เด็กรู้จักหน้าที่และตระหนักถึงความรับผิดชอบ ตลอดจนบ่มเพาะคุณธรรมที่ดีให้แก่องค์กวมขึ้นในจิตใจเด็กได้อย่างไร

2.2.1 การช่วยเหลือเพื่อนผู้พิการ

นอกจากผู้อ่านจะเริ่มมีความรู้สึกที่ดีต่อตัวละครอย่างเยนาเด็กหญิงที่มีความมั่นใจสูง เพราะเมื่อเยนาอยู่ที่บ้านนั้นเธอยังไม่เข้าใจถึง “คนอื่น” อย่างแท้จริงจนกระทั่งเกิดเหตุการณ์ที่มีความสำคัญต่อชีวิตของเยนาจึงค่อย ๆ เปลี่ยนมาเป็นบุคคลที่เข้าใจ “คนอื่น” เธอเรียนรู้ว่าอย่ามองแต่ตนเองแต่ให้มองผู้อื่นให้กว้างขึ้นเช่นเดียวกับที่โรงเรียน

เธอพยายามทำความเข้าใจและเรียนรู้ความรู้สึกของผู้อื่นให้มากขึ้น โดยเฉพาะกิจกรรมที่ฝ่ายจิตอาสารับอาสาจะช่วยเหลือชุมชนนักเรียนห้อง ป.5/1 เด็กพิการที่ต้องนั่งวีลแชร์ ทั้งการมาโรงเรียนและกลับบ้าน หลังจากที่ได้ฟังเรื่องราวจากเฮอร์ม เพื่อนร่วมชั้นเรียนกับซูบิน ซึ่งการช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ของซูบินนั้นได้สร้างภาระให้กับแม่ของซูบินที่ต้องมาส่งและมารับก่อนที่แม่จะไปทำงาน เยนาก็จึงเสนอว่ากิจกรรมนี้ไม่ควรที่จะให้เฉพาะแต่ฝ่ายจิตอาสาช่วยเท่านั้น ควรจะให้นักเรียนที่อยู่นอกฝ่ายจิตอาสาสามารถร่วมด้วยช่วยกัน เพื่อความภูมิใจในตัวของผู้ช่วย ดังที่เยนากล่าวว่า

ต้องลองชวนคนอื่น ๆ นอกฝ่ายที่สามารถช่วยได้มาร่วมด้วย
ฝ่ายของเรามีแต่ไม่กี่คน ถ้ารับผิดชอบเองทั้งหมดก็จะเป็นงานหนัก
และถ้าทำกันเฉพาะฝ่ายเราก็ภูมิใจอยู่ไม่กี่คน ทางที่ดีชวนคนอื่น ๆ
มาช่วยทำด้วย พวกเขาน่าจะภูมิใจที่ได้ทำดี และการชักชวนนี้เริ่มต้น
จากฝ่ายจิตอาสาของเรา ก็จะทำให้คนอื่น ๆ ได้รู้ว่าเป็นผลงานของ
ฝ่ายเราด้วย

(ฮันซังบก, 2552, น.38)

นอกจากนี้เเยนายังสามารถเปลี่ยนแปลงหน้าที่ที่เธอเกลียดและปฏิเสธที่จะทำ มาโดยตลอดให้กลายเป็นสิ่งที่รักในฐานะรองประธานฝ่ายกิจกรรมจิตอาสา กล่าวคือ การที่เยนากล่าวกับอูฮงว่าเยน่าไม่ได้มองเพียงแต่ที่จะให้เพื่อนนักเรียนคนอื่น ๆ เข้ามาแบ่งเบาภาระเท่านั้น หากเธอยังมองถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับฝ่ายจิตอาสาด้วย ดังประโยคที่กล่าวว่า “คนอื่น ๆ ได้รู้ว่าเป็นผลงานของฝ่ายเราด้วย” จึงเป็นหลักฐานหนึ่งที่ชี้ให้เห็นว่าเยนามีความรู้สึที่ดีให้กับฝ่ายจิตอาสาขึ้นบ้างแล้วแม้ว่าก่อนหน้านี้เธอคิดอยากจะให้โรงเรียนยุบฝ่ายนี้หลายครั้ง แต่นั่นก็เป็นเพราะว่าเเยนายังไม่ได้เข้ามาสัมผัสกับบรรยากาศของฝ่ายจิตอาสา มองดูจากภายนอกเเยนาก็คิดว่าฝ่ายจิตอาสาไม่ได้สร้างประโยชน์อะไรให้กับโรงเรียนนอกจากการรณรงค์คำขวัญต่าง ๆ ที่ไม่มีอะไรน่าสนใจ อย่างไรก็ตามกิจกรรมการไปรับไปส่งซูบินนั้นกลับไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากเพื่อนร่วมห้องเดียวกับซูบินและเฮอร์มเลย เพราะเพื่อนคนอื่น ๆ ต่างก็อ้างถึงธุระและกิจกรรม

ที่ต้องทำ เยนาก็บอกให้ทุกคนรู้ว่าเธอจะเป็นคนแรกที่อาสาไปรับไปส่งซูบิน และถ้าเพื่อนนักเรียนสนใจอยากจะช่วยก็มาช่วยกันได้ การที่เียนาลุกขึ้นมาอาสาด้วยตนเองนั้นสะท้อนให้เห็นว่าเียนาเริ่มจะมีความรู้สึกเข้าใจผู้อื่นมากขึ้น แต่ในความจริงแล้วพฤติกรรมที่เียนาแสดงออกมานั้นเป็นเพียงการยุติปัญหาที่ยุ่งยากมากกว่า เพราะในหัวข้อต่อไปที่ผู้เขียนบทความวิเคราะห์คือหัวข้อ “การช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนที่ประสบอุบัติเหตุ” อันช่วงบ่งผู้เขียนวรรณกรรมยังเล่าถึงพฤติกรรมของเียนาในเชิงการนึกถึงแต่ตนเอง ยังไม่ได้นึกถึงผู้อื่นมาก และหลังจากที่กิจกรรมช่วยเหลือเพื่อน(รุ่นน้อง)พิการเสร็จสิ้นลง ผลจากการที่เียนาลุกขึ้นมารับอาสาเองจึงทำให้ภาพของเียนาเปลี่ยนไปในทางที่ดี จึงทำให้เียนาเกิดความรู้สึกที่ดี ๆ ขึ้นต่อตนเอง ทั้ง ๆ ที่เียนาอาจจะไม่ได้คิดถึงผู้อื่นมากนัก กิจกรรมการช่วยเหลือเพื่อนผู้พิการในระยะแรกนี้ไม่มีเพื่อนคนใดมาช่วย จนกระทั่งมีเริมเข้ามาช่วย จึงทำให้เพื่อนคนอื่นได้เห็นว่ายานาเด็กผู้หญิงที่เคยมีความมั่นใจสูงและไม่เคยลงมากลุกคลีกับกิจกรรมจิตอาสาทำก่อนหน้านี้เลยกลับมีความอดทนสามารถไปรับไปส่งซูบินได้นานเกินสัปดาห์ หลังจากนั้นจึงเริ่มมีเพื่อนนักเรียนคนอื่นต่างทยอยกันมาช่วยมากขึ้น สิ่งที่เียนาได้รับนอกจากเสียงปรบมือแล้วคือเพื่อนคนอื่นเริ่มมองเห็นพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของเียนาจากเดิมที่มีความเชื่อมั่นสูง ไม่สนใจผู้ใด ก็กลับกลายเป็นผู้ที่มีความรู้สึกนึกถึงผู้อื่น

อย่างไรก็ตาม เียนาอาจจะยังมีความรู้สึกที่นึกถึงตนเองซ่อนเร้นไว้อยู่ เพราะการช่วยเหลือผู้พิการของเธออาจจะไม่เจตนาอื่นแอบแฝง ดังที่ฮึงซึงโฮหรือซึงโฮเพื่อนร่วมห้องเดียวกับเียนาปีที่แล้วได้เป็นหัวหน้าห้องในภาคเรียนที่ 2 ส่วนภาคเรียนที่ 1 นั้นเียนาได้เป็นหัวหน้าห้อง⁴ เดินเข้ามาทักทายเียนาด้วยคำพูดในลักษณะที่สบประมาทว่า

⁴ ระบบการเรียนในโรงเรียนของสังคมเกาหลี ผู้เขียนบทความเข้าใจว่าน่าจะเป็นการหมุนเวียนเปลี่ยนห้องเรียนกัน ทำให้เพื่อน ๆ ได้รู้จักกันมากขึ้น ดังที่วรรณกรรมเรื่อง *มามะ ! ฉันจะช่วยเหลือเธอ* ได้เล่าถึงเหตุการณ์ตอนที่เียนาได้พบกับซึงโฮนี้ อันช่วงบ่งกล่าวไว้ในตัวบทว่า “เียนาหลังจากเข้าห้องน้ำก็พบกับซึงโฮที่เคยเรียนห้องเดียวกันเมื่อปีที่แล้ว ตอนนั้นภาคเรียนที่ 1 เียนาได้เป็นหัวหน้าห้อง ส่วนภาคเรียนที่ 2 ซึงโฮได้เป็นหัวหน้าห้อง” (อันช่วงบ่ง, 2552, น. 52) ประโยคที่เน้นตัวเข้มเป็นของผู้เขียนบทความที่เข้าใจว่าปีที่แล้วก็คือชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้งเียนาและซึงโฮได้เรียนอยู่ในห้องเดียวกัน แต่พอเปิดภาคเรียนมาใหม่คือชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เียนากับซึงโฮก็กลับไม่ได้อยู่ห้องเดียวกัน

“เธอไปทำอะไรกับเด็กพวกนั้นเข้าล่ะ ทำไมถึงได้รับการยอมรับมากขนาดนั้น” (อันซังบก , 2552, น. 52) หลังจากที่เยนาได้รับคำชมและเสียงปรบมือจากนักเรียนรุ่นน้อง ป.5/1 ซึ่งเป็นห้องที่ซูบินนักเรียนพิการกำลังเรียนอยู่ นอกจากนี้ซึ่งโฮยังสปรบปรมาทเยนาอีกต่อไปว่าเยนามีจุดมุ่งหมายอยากเป็นประธานนักเรียน เธอถึงรับอาสาช่วยเหลือซูบินเพื่อหวังผล อย่างไรก็ดีเยนานั้นมีความอดกลั้นต่อคำสปรบปรมาทของซึ่งโฮ ไม่เช่นนั้นเธอจะเดินตามซึ่งโฮไปเพื่อให้ซึ่งโฮขอโทษเธอ แต่เยนาก็ไม่ได้ทำ ดังที่ตัวบทอธิบายตอนหนึ่งว่า “เยนาอยากจะทำอะไรก็ตามไปแต่ก็ทำไม่ได้ เพราะยังรู้สึกอายอยู่ในใจลึก ๆ กับคำวิจารณ์ของซึ่งโฮ” (อันซังบก, 2552, น. 53) พฤติกรรมของเยนานั้นแสดงว่าเยนายังมีความรู้สึกยังอยากจะเป็นประธานนักเรียนไม่เช่นนั้นเยนาคงจะไม่เกิดความรู้สึกอายขึ้นในใจอย่างแน่นอน พัฒนาการความรู้สึกเห็นใจผู้อื่นนั้นค่อย ๆ เริ่มก่อตัวขึ้นเมื่อเยนาได้สัมผัสกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่ฝ่ายจิตอาสาเสนอโดยอุ้งประธานฝ่ายจิตอาสาพยายามคิดขึ้นมา จนกระทั่งวันหนึ่งเยนาสามารถเรียนรู้และเข้าใจผู้อื่นได้ด้วยตนเองตามลำดับ

2.2.2 การช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนที่ประสบอุบัติเหตุ

หลังจากที่ฝ่ายจิตอาสาประสบความสำเร็จจากกิจกรรมช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนพิการอย่างซูบินในการไปรับไปส่ง ในเวลาต่อมาก็มีเพื่อนร่วมห้องของซูบินมาช่วยสานต่อจากกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนของฝ่ายจิตอาสาแล้ว อุ้งประธานฝ่ายจิตอาสาก็ได้คิดโครงการการทำกล่องเพื่อนใจคลายทุกข์ ซึ่งเพื่อนนักเรียนคนใดมีปัญหาทุกข์ใจไม่สามารถบอกใครก็ให้มาหย่อนเรื่องราวได้ในกล่องนี้ เพื่อที่จะหาแนวทางแก้ไขต่อไป โดยที่เยนาได้แต่รับฟังไม่ได้คัดค้าน การไม่เห็นด้วยของเยนายังสะท้อนว่าเธอยังนึกถึงแต่ตนเองอยู่หรือไม่ ดังเหตุการณ์หนึ่งสะท้อนแนวคิดดังกล่าวคือเหตุการณ์ที่เพื่อนนักเรียนมาประสบอุบัติเหตุขึ้นก่อน นั่นก็คือชีอุเพื่อนร่วมห้องเดียวกับเยนาที่ถูกรถยนต์ขับมาชน ขณะนี้อยู่ที่โรงพยาบาล อุ้งจึงเสนอว่าตนและเยนาควรที่จะไปเยี่ยมชีอุ หากแต่เยนาลับค่านขึ้นมามาว่าเธอไม่ได้สนิทกับเพื่อนนักเรียนคนนี้ อุ้งจึงย้อนกลับไปตามเยนาว่า “จะมาแบ่งว่าสนิทหรือไม่สนิททำไมกันล่ะเยนา เขาถูกรถชนบาดเจ็บมากแค่ไหน ลำบากแค่ไหนก็ไม่ว่าแล้วเธอก็เรียนห้องเดียวกับเขา มันก็สมเหตุสมผลแล้วที่เธอจะไปเยี่ยมเขา” (อันซังบก, 2552, น. 60) และท้ายสุดอุ้งก็บังคับเยนาว่าตัวแทน

ฝ่ายจิตอาสา ป.6 จะรวมตัวกันไปเยี่ยมชีอู เยนาแม้จะไม่เข้าใจความหมายที่สื่อสารผ่านคำพูดและการกระทำของอูอง และยังแปลกใจว่าทำไมอูองจึงพูดด้วยความโกรธกับเธอ เมื่อเธอปฏิเสธที่จะไปเยี่ยมชีอูในครั้งแรก จึงทำให้เยนารู้สึกอึดอัดใจกับปฏิกิริยาของอูอง ทั้งนี้จากคำพูดที่อูองกล่าวกับเยนาเปรียบได้กับอูองต้องการที่จะเตือนสติเยนาให้นึกถึงผู้อื่นให้มากขึ้นมากกว่าจะนึกว่าชีอูเป็นเพื่อนที่ไม่สนิทไม่รู้จัก ความมีน้ำใจเผื่อแผ่ถึงผู้อื่นอาจไม่ต้องวัดกันที่ความสนิทสนมหรือวัดที่ฐานะตำแหน่งใดใด จะวัดก็คือความมีมนุษยธรรมในฐานะเพื่อนที่เคยร่วมชั้นเรียน เพื่อนในโรงเรียนเดียวกัน จากการแสดงพฤติกรรมของอูองนี้สังเกตว่าอูองได้เตือนสติเพื่อนอย่างจริงจัง ซึ่งพฤติกรรมของอูองนี้เป็นการแสดงถึงมิตรภาพที่ออกมาจากใจ ดังที่อูซา กอสวามี (2562, น. 121) กล่าวว่าเด็กเรียนรู้ที่จะพูดคุยหรือถกเถียงเกี่ยวกับประเด็นปัญหาต่าง ๆ อย่างมีวิธีการโต้ตอบที่เหมาะสม จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อความเข้าใจทางสังคม นำไปสู่วิธีการพูดคุยหาทางออกที่จะแก้ไขการกระทำที่ผิด อาจกล่าวว่าอูองก็มีลักษณะนิสัยตามที่อูซา กอสวามีกล่าวมา

แต่หลังจากที่ฝ่ายจิตอาสาได้ไปเยี่ยมชีอูแล้ว ปัญหาหนึ่งที่ฝ่ายจิตอาสารับรู้และเกิดกิจกรรมขึ้นมาใหม่นั้นก็คือรถยนต์ที่ขับชนชีอูนั้นไม่รับผิดชอบการกระทำใดใด หลังจากชนชีอูรถยนต์คันนั้นก็หนีไป ทั้งนี้ชีอูและครอบครัวก็ประสบปัญหาคือพ่อของชีอูได้จากครอบครัวไปแล้ว เหลือแต่แม่และชีอูเท่านั้น ภาระหน้าที่ค่าใช้จ่ายจึงอยู่ที่แม่ของชีอูต้องรับผิดชอบ ชีอูจึงต้องประหยัดค่ารักษาพยาบาลด้วยการเสพพูดว่า “นอกจากข้าก็ยังไม่พบว่ามีส่วนอื่นได้รับบาดเจ็บ เดียวก็คงออกจากโรงพยาบาลได้แล้ว หมอบอกว่าไม่ต้องใส่เฝือก แค่ใช้ไม้ค้ำก็ไปโรงเรียนได้แล้ว” (ฮันซังบก, 2552, น. 64) ทำให้เยนาคิดได้ว่าทำไมฝ่ายจิตอาสาจึงไม่ช่วยกันรวบรวมเงินเพื่อช่วยเหลือชีอูเรื่องค่ารักษาพยาบาล หากการคิดของเยนาดูเหมือนเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ตัวแทนของฝ่ายจิตอาสาไม่มีใครคัดค้าน มีแต่อูองกำลังคิดถึงอะไรบางอย่างเกี่ยวกับกิจกรรมการระดมเงินเพื่อช่วยเหลือชีอู อย่างไรก็ตามเมื่อฝ่ายจิตอาสาไม่ได้ขัดข้องอูองจึงไม่ได้คัดค้านอะไร จากเหตุการณ์นี้ ฮันซังบกได้เล่าถึงความรู้สึกของเยนาว่า “เยนาพอใจกับความคิดของเธอมาก พอกลับมาถึงบ้านจึงรีบหากล่องมาทำกล่องบริจาค ที่หน้ากล่องเขียนอักษรตัวใหญ่ว่า “ฝ่ายจิตอาสา”” (ฮันซังบก, 2552, น. 65) พฤติกรรมที่เยนาแสดงออกมานั้นถ้าพิจารณาจาก

แนวคิดเรื่องการไม่คิดถึงตนเองแต่คิดถึงการ “ให้” ผู้นั้นนั้น เยนอาจะมีคุณลักษณะที่สอดคล้องตามที่กล่าวคือพยายามหาทางช่วยเหลือผู้อื่นให้มีค่ารักษาพยาบาล ซึ่งเป็นการคิดถึงผู้อื่นในลักษณะอยากช่วยให้พ้นจากความทุกข์ที่ต้องเผชิญอยู่ แต่หากพิจารณาในพัฒนาการทางพฤติกรรมความรู้สึกของเด็กหญิงเองนั้นอาจกล่าวว่าย่นายังติดอยู่ในกับดักทางอารมณ์ที่นึกถึงแต่ตนเอง สังเกตได้จากการที่เยนหาวิธีแสดงอำนาจผ่านคำพูดและใช้วิธีโน้มน้าวใจให้ฝ่ายจิตอาสาคล้อยตาม ดังที่อันซังบกผู้เขียนกล่าวถึงการแสดงพฤติกรรมและคำพูดของเยนไว้ดังนี้

“ตอนนี้ สิ่งที่เป็นที่สุที่สุดสำหรับช็อก็คือ ค่ารักษาพยาบาลนั้น
เธอ”

“แน่นอน อูซง นี่อาจเป็นโอกาสสำคัญที่สุดของฝ่ายจิตอาสาที่ได้
นะ ระหว่างที่เรากำลังรวบรวมเงิน มันจะแสดงถึงการทำงานดี ๆ ของ
ฝ่ายจิตอาสาได้อีกด้วย ไม่ใช่เธอ”

เยนพูดด้วยเสียงที่เด็ดขาด บรรดาตัวแทนฝ่ายจิตอาสาคนอื่น
ๆ ก็พยักหน้าเห็นด้วยกับคำพูดของเธอ อูซงจึงไม่มีอะไรจะพูดอีก

“ดี ! ถ้าไม่มีใครโต้แย้ง ก็ถือว่าความคิดเห็นตรงกันหมด”

(อันซังบก, 2552, น. 65)

การที่เยนได้ตัดสินใจที่จะทำกล่องบริจาคเงินเพื่อมอบให้ช็อนนั้นแม้ทุกคนในฝ่ายจิตอาสาจะเห็นด้วย หากแต่อาจจะเป็นการเห็นด้วยโดยไม่ได้มาจากความรู้สึกที่เห็นพ้องต้องกันมากนัก แต่มาจากการคล้อยตามที่เยนพูดหรืออาจจะปฏิบัติตามน้ำเสียงที่เด็ดขาดของเยนมากกว่าความสมัครใจ หลังจากนั้นกิจกรรมการระดมทุนก็ได้เกิดขึ้นท่ามกลางความไม่สบายใจของอูซงประธานฝ่ายจิตอาสา จนกระทั่งเยนพบกับซึงโฮเพื่อนนักเรียนที่เคยสบประมาทเยนได้ถามว่าการทำกล่องรับบริจาคเงินของเยนนั้นได้ขออนุญาตจากครูใหญ่แล้วหรือยัง ทำให้เยนพูดออกไปพร้อมกับความรู้สึกที่ไม่พอใจกับคำถามที่ซึงโฮถามออกมาแบบนั้นว่า “การที่จะช่วยเหลือเพื่อน ยังต้องขออนุญาตด้วยเธอ” (อันซังบก, 2552, น. 67) การที่เยนกล่าวแบบนี้ออกมาแสดงว่าพัฒนาการทาง

อารมณ์และความรู้สึกของเขายังมีความยึดมั่นในตนเองอยู่สูง จนมองข้ามความเป็นกฎระเบียบของโรงเรียนหรืออาจรวมถึงสังคม อันซึ่งบอกได้ชัดให้ผู้อ่านเห็นว่าตัวละครเขานี้เป็นภาพของเยาวชนเกาหลีอีกหลายคนที่มีความเชื่อมั่นในตัวเองจนเกินไป ทั้งนี้ อาจจะมาจากการมีตำแหน่งการปกครองเป็นหัวหน้าห้องในห้องเรียนก็ดี หรือการที่เด็กต้องมีการแข่งขันต่อสู้ไม่ว่าจะเป็นการเรียน การทำกิจกรรมก็ดี จุดมุ่งหมายอย่างหนึ่งของผู้เขียนวรรณกรรมอาจจะต้องการบอกผู้อ่านว่าถ้าเขายังมีความเชื่อมั่นในตัวเองจนลืมนึกถึงกฎระเบียบและความถูกต้อง เมื่อเยาวชนในลักษณะแบบเขาคืบคลานไปขึ้นในสังคมก็อาจจะส่งผลกระทบต่อสังคมวงกว้างก็ได้ ผู้เขียนจึงนำเสนอภาพของเยาวชนแบบเขามาเคียงคู่กับภาพของอุซงที่เป็นเยาวชนผู้รู้จักความเอื้อเฟื้อทางสังคม⁵ และมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นโดยไม่ต้องผ่านการทดสอบพัฒนาการทางอารมณ์จากการนึกถึงตนเองมาสู่การให้ผู้อื่นอย่างเขานะ

กิจกรรมการระดมทุนของฝ่ายจิตอาสาถูกรุหลายคนเฝ้ามองด้วยความห่วงใย จนนำไปสู่เหตุการณ์ที่สร้างความสะเทือนใจในความรู้สึกแก่เขานะและอาจเป็นแบบทดสอบพัฒนาการความรู้สึกของเด็กหญิงก็ได้ นั่นก็คือทั้งอุซงในฐานะประธานฝ่ายจิตอาสาและเขานะในฐานะรองประธานฝ่ายจิตอาสาถูกรุใหญ่และครูคิมจีฮุนที่ปรึกษาฝ่ายจิตอาสาอบรมให้แนวทางที่ถูกต้องว่า “ถ้าจะขอรับบริจาคภายในโรงเรียนต้องขออนุญาตเสียก่อน จะทำอะไรตามอำเภอใจอย่างนี้ไม่ได้ รู้ใช่ไหมว่าถ้าฝ่าฝืนกฎจะต้องถูก

⁵ ความเอื้อเฟื้อทางสังคมเป็นคำที่อุซฮา กอสวามี (Usha Goswami) ได้กล่าวไว้ในหนังสือเรื่อง *Child Psychology* แปลเป็นภาษาไทยในชื่อหนังสือเรื่อง *จิตวิทยาเด็ก* โดยสุภาลักษณ์ ลวดลายและวรัญญู กองชัยมงคล หมายถึงพฤติกรรมที่เด็กรับรู้และสามารถตอบสนองอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่น มีบทบาทต่อการสร้างมิตรภาพ ดังเช่น ถ้าเด็กรับรู้อารมณ์ของเพื่อนว่าโกรธ ไม่พอใจ เด็กที่มีความเอื้อเฟื้อทางสังคมก็จะมีวิธีที่จะผ่อนคลายหรือมีวิธีที่จะทำให้เด็กคนนั้นคลายความโกรธหรือลดอารมณ์ด้านลบลง เด็กที่มีความเอื้อเฟื้อทางสังคมก็จะเป็นที่ชื่นชอบของเพื่อน นอกจากนี้เด็กประเภทนี้สามารถที่จะเรียนรู้และเข้าใจประเด็นทางจริยธรรมและปัญหา เด็กจะรู้จักการโต้ตอบที่เหมาะสม รวมทั้งมีความเข้าใจทางสังคม สามารถหาทางออกแก้ไขข้อผิดพลาด พฤติกรรมเหล่านี้จะทำให้เด็กหาเพื่อนใหม่ได้เพราะรู้จักความเอื้อเฟื้อทางสังคม รวมไปถึงสร้างมิตรภาพใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นได้ (ดูเพิ่มเติมใน อุซฮา กอสวามี, 2562, น.121)

ลงโทษ” (อันซังบก, 2552, น. 69) แต่ก็จบลงด้วยดีเพราะครูใหญ่กล่าวกับอุซงและเยนาว่า “ถึงอย่างไรก็ยังไม่ใช้เรื่องเลวร้ายนัก ส่วนการลงโทษคือ ให้เอาเงินบริจาคที่ได้เมื่อเข้ามาไว้ที่ครู แล้วพวกครูจะรวบรวมเงินเพิ่มให้อีกนิดหน่อย เพื่อเป็นค่ารักษาพยาบาลของซ็ว” (อันซังบก, 2552, น. 69) เหตุการณ์นี้แม้จบลงด้วยดีเพราะครูคิมจีฮุนก็กล่าวชมเชยกิจกรรมดังกล่าว หากแต่ครูคิมจีฮุนก็ให้ข้อแนะนำว่าควรนำเรื่องมาปรึกษากับครูที่ปรึกษาเพื่อจะได้ดำเนินการให้ถูกต้องตามขั้นตอน แต่ในความรู้สึกของเยนานั้นกลับคิดไปถึงซ็วโฮเพื่อนผู้สับประมาทเธอน่าจะเป็นผู้ที่นำเรื่องเยนาถือกล่องขอรับบริจาคเงินช่วยเหลือซ็วโฮไปบอกกับครูใหญ่ เยนาจึงรู้สึกอาฆาตซ็วโฮที่นำเรื่องนี้มาฟ้องและโกรธมากที่ตนเองต้องมาถูกครูใหญ่ตำหนิทั้งที่กิจกรรมที่เธอทำนี้ก็เพื่อ “คนอื่น” ไม่ใช่ของเธอ จากประเด็นนี้ผู้อ่านยังคงเห็นภาพของเยนาผู้ยังคงยึดมั่นถือนั่นกับความคิดความรู้สึกของตนเอง อันซังบกเป็นนักเขียนที่สร้างเรื่องราวให้น่าติดตามและชวนให้ผู้อ่านรู้สึกคอยลุ้นอยู่ตลอดเวลาว่าเยนาจะรู้สึกลดความเชื่อมั่นในตนเองลงในช่วงเวลาใด เพราะพฤติกรรมและการแสดงออกของเยนานั้นถึงแม้จะลดความรู้สึกอคติอะไรบางอย่างลงแล้ว แต่ภาพนำเสนอของเยนาก็ยังมีลักษณะของการนึกถึงแต่ตนเอง แม้การกระทำจะชวนให้นึกไปว่าทำเพื่อผู้อื่นก็ตาม อาจจะกล่าวว่าพฤติกรรมของเยนานั้นน่าจะเป็นบททดสอบต่อไปที่อันซังบกคอย ๆ ให้เยนาเรียนรู้ด้วยตนเองต่อไปว่าการกระทำของเธอคือทำเพื่อ “ตนเอง” หรือทำเพื่อ “ผู้อื่น” กันจริง ๆ ดังเหตุการณ์ต่อมาซ็วฮุนนักเรียนผู้บาดเจ็บจากการประสบอุบัติเหตุรถยนต์ชนได้กล่าวขอบคุณและแสดงความรู้สึกเสียใจในเวลาเดียวกันแก่เยนาด้วยประโยคที่ว่า “เพราะค่ารักษาพยาบาลเป็นเรื่องจำเป็นจริง ๆ จึงดูเหมือนว่าฉันอยากขอร้องพวกเธอให้ช่วยรวบรวมเงินให้ฉัน ถ้าเธอมาเป็นฉัน ลองคิดดูสิว่าจะรู้สึกยังไง พอฉันได้ยื่นเรื่องรวบรวมเงินก็รู้สึกขอบคุณ แต่อีกใจก็กลับรู้สึกเสียใจ” (อันซังบก, 2552, น. 70) นั่นเป็นเพราะทุกคนอาจจะมองซ็วฮุนว่ามีความเดือดร้อนและขัดสนอย่างยิ่ง รวมไปถึงรับรู้ว่าสถานะทางการเงินของครอบครัวซ็วฮุนมีความลำบากเพียงใด บททดสอบการนึกถึงแต่ตนเอง จนลืมความรู้สึกผู้อื่นนั้น จึงทำให้เยนาค้นพบคำตอบในที่สุดตามตัวบทข้างใต้ที่ผู้เขียนบทความจะขอยกมาประกอบ ซึ่งให้เห็นว่าอันซังบกคอย ๆ ใช้กลวิธีการสร้างเรื่องทางวรรณกรรมแฉมทางสว่างให้กับตัวละครผู้ยังเดินอยู่ในทางที่มีตนอย่างเยนาค้นพบแสงสว่างที่ปลายอุโมงค์สอดคล้องกับข้อความที่อันซังบกเขียนสรุป

ไว้ท้ายเรื่องของตอนนั้นว่า “การที่ฉันจะช่วยเหลือใครก็ตาม จะไม่ใช่เพียงทำตามความคิดของตัวเองเท่านั้น เมื่อจะช่วยเหลือคนอื่น จงอย่ามองจากมุมมองของคนที่ยช่วยเท่านั้น ให้มองในมุมมองที่ตัวเราจะเป็นผู้ที่ได้รับความช่วยเหลือจากคนอื่นด้วย ว่าเราจะรู้สึกอย่างไร” (อันซังบก, 2552, น. 70) ข้อความที่เียนาระลึกถึงชื่อจนเกิดทางสว่างในการคิดจะช่วยเหลือผู้อื่นมีดังนี้

มันเป็นการทำลายศักดิ์ศรีนั่นเอง การรวบรวมเงินบริจาคจะทำให้คนอื่นรู้ว่าการณทางบ้านไม่ดี ความจริงแล้ว ฉันและเพื่อน ๆ ที่ช่วยกันรวบรวมเงินบริจาคก็ไม่มีใครคิดถึงเรื่องที่ชื่อไม่มีพ่อ ไม่ได้คิดถึงฐานะทางบ้านที่ลำบากมาก ถ้าฉันเป็นชื่อจะรู้สึกแย่และเสียใจแค่ไหนนะ เงินไม่ใช่สิ่งเดียวที่จำเป็นสำหรับชื่อ ถ้าฉันต้องไปนอนท่ามกลางคนป่วย และได้แต่มองดูเพดานอยู่ทุกวัน เหมือนชื่อ เพื่อนที่มาเยี่ยมต่างหากละคือสิ่งที่ดีที่สุดมากกว่าอะไรทั้งสิ้น ทำไมฉันจึงเพิ่งมาคิดได้เอาตอนนี้นะ

(อันซังบก, 2552, น. 70)

อย่างไรก็ดีความรู้สึกที่เียนานึกขึ้นได้ ถ้าเราย้อนกลับไปเหตุการณ์ในตอน “เอาใจเขามาใส่ใจเรา” ตอนต้น หลังจากที่เียนารู้ว่าชื่อประสบอุบัติเหตุและเธอไม่ใช่เพื่อนสนิทที่จะไปเยี่ยมชื่อ จนอุ้งออกมาเตือนสติเียนารวมทั้งแกมบังคับให้เียนาไปเยี่ยมชื่อด้วย และเมื่อไปถึงโรงพยาบาลเียนาก็กล่าวขึ้นมาว่าทุกคนจะเข้าไปเยี่ยมชื่อกันหมดไม่ได้ อุ้งกล่าวว่า “ตอนที่ฉันเรียน ป.3 เคยเข้าโรงพยาบาลเพราะอาหารเป็นพิษ ตอนนั้นฉันอยู่กับเพื่อน ๆ ไปเยี่ยมที่โรงพยาบาล ฉันรู้สึกซาบซึ้งมาก ๆ แม้แต่เพื่อนที่ไม่ค่อยสนิทก็ยังไปเยี่ยมด้วย ฉันจึงรู้สึกดีใจมาก ด้วยเหตุนี้ ถ้ารู้ว่าใครป่วย แม้จะเป็นเพื่อนที่ไม่สนิทนักฉันก็จะไปเยี่ยมโดยไม่มีเงื่อนไข” (อันซังบก, 2552, น. 61-62) คำพูดของอุ้งนั้นเป็นการแนะแนวทางให้กับเียนาว่าสิ่งสำคัญที่สุดของคนป่วยคือกำลังใจจากผู้ที่มาเยี่ยมมากกว่าอื่นใด นั่นเป็นเพราะอุ้งเป็นผู้ที่เรียนรู้และเข้าใจผู้อื่น โดยไม่เคยนึกถึงตนเอง การสร้างคู่เปรียบแบบอุ้งขึ้นมาเป็นกลวิธีการสร้างตัวละครที่ทำให้เข้าใจถึงความเป็น

ฝ่ายตรงกันข้ามได้ เมื่อผู้อ่านเข้าใจสูงก็จะมองเห็นภาพด้านลบของเยนาชัดเจนมากขึ้น เยนาจึงเป็นตัวละครที่อันซังบกต้องการเน้นให้เห็นถึงพัฒนาการทางอารมณ์ความรู้สึก จากผู้ที่ไม่เคยให้อะไรกับใครเลยจนกลายมาเป็นผู้ที่ให้กับคนอื่น

2.2.3 การสร้างกลองเพื่อนใจคลายทุกข์

กิจกรรมต่อมาของฝ่ายจิตอาสาที่ต้องการเผยแพร่ให้โรงเรียนทราบว่าฝ่ายจิตอาสาที่มีกิจกรรมที่น่าสนใจอะไรบ้างและนำไปสู่การอนุญาตให้ฝ่ายจิตอาสายังคงขับเคลื่อนการทำงานกิจกรรมต่อไปก็คือการสร้างกลองเพื่อนใจคลายทุกข์ ที่มาของกิจกรรมนี้เริ่มต้นมาจากอุสมมาปรึกษากับเยนาเกี่ยวกับการทำกลองเพื่อนใจคลายทุกข์ จุดประสงค์คือเพื่อให้เพื่อนนักเรียนเขียนความทุกข์ลงในกลอง โดยเยนาก็เห็นด้วยกับกิจกรรมนี้ เธอกล่าวว่า “คนที่มีความทุกข์ย่อมอยากจะระบายออกมา และเมื่อได้ระบายแล้วก็จะรู้สึกสบายใจขึ้น พวกเราจะเป็นร่มไม้ที่ให้เข้ามาหลบร้อน จึงเรียกว่ารับฟังเรื่องทุกข์ใจ ไม่ใช่รับแก้ปัญหาค่ะ” (อันซังบก, 2552, น. 55) หลังจากที่มีการวางกลองเพื่อนใจคลายทุกข์ให้เพื่อนนักเรียนคนใดมีความทุกข์ใจก็มาหย่อนเรื่องทุกข์ใจลงในกลอง ก็ไม่ค่อยได้รับความร่วมมือจากเพื่อนนักเรียนเท่าใดนัก ทั้งนี้มาจากเสียงที่พูดต่อกันว่าเรื่องทุกข์ใจเป็นเรื่องที่น่าละอายไม่สมควรบอกเล่าให้ใครฟังหรือหย่อนเรื่องความทุกข์ใจไปจะมีใครอ่านจนจบ

แต่แล้ววันหนึ่งก็มีเรื่องทุกข์ใจหย่อนไวลงในกลองเป็นเรื่องราวของเด็กนักเรียนชายคนหนึ่งมีความรัก แต่ตัวเองมีความขลาดไม่กล้าที่จะพูดกับเด็กนักเรียนหญิงคนที่ชอบ เยนากับอุสมมาจึงคิดหาวิธีที่คลายความทุกข์ให้ บังเอิญเยนาได้ยินเพื่อนสองคนคุยกันถึงการแอบชอบและคิดต่อไปว่าน่าจะมีคนไปบอกแทน เยนาจึงเกิดความคิดขึ้นมาว่า “ฉันจะบอกแทนให้ก็แล้วกัน สมมติว่าฉันชอบใครสักคน แล้วไม่กล้าพูดออกไป ฉันก็จะขอร้องขอให้ใครสักคนช่วย แต่ก็กังวลว่าเพื่อนจะหัวเราะเยาะ ดังนั้นฉันและฝ่ายจิตอาสาจึงต้องทำเรื่องนี้ไม่ให้เป็นเรื่องที่น่าหัวเราะ แต่จะทำให้เป็นเรื่องสนุก” (อันซังบก, 2552, น. 76-77) จะเห็นว่าการทำกลองเพื่อนใจคลายทุกข์นี้เป็นกิจกรรมที่ต้องการให้เพื่อนนักเรียนที่มีความทุกข์มาระบายความรู้สึกได้ แต่ธรรมชาติของเด็กย่อมที่จะต้องมีความอายไม่กล้าพูดเรื่องที่เป็นความทุกข์โดยเฉพาะความทุกข์ที่เกิดขึ้นกับ “ใจ” หรือเรื่องของ

ความรัก จำเป็นต้องมีตัวกลางที่นำความตรงนี้ไปบอกแก่ผู้ที่เขาหรือเธอชื่นชอบ เยนาก็เกิดความคิดดี ๆ ว่าเหตุใดฝ่ายจิตอาสาจึงไม่เป็นตัวแทนทำหน้าที่ตรงนี้ โดยอาจจะมีการนำจดหมายมาอ่านออกรายการเสียงตามสาย มีเพลงประกอบหรือถ้าจะมีของขวัญที่จะมอบให้ด้วยทางฝ่ายจิตอาสาก็น่าจะเป็นสื่อกลางให้ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวนี้แม้แต่ครูคิมจีฮุนก็รู้สึกสนุกไปพร้อมกับเด็กนักเรียนและได้เตือนให้เด็ก ๆ รู้จักการแบ่งเวลาการเรียนรู้กับการทำกิจกรรม

การสร้างกล่องเพื่อนใจคลายทุกข์นี้ก็เป็นวิธีการหนึ่งที่จะทำให้เราเข้าใจ “ผู้อื่น” มากขึ้น โดยอันซังบกผู้เขียนวรรณกรรมต้องการเปรียบเทียบว่าบางครั้งคนเราเมื่อมีความทุกข์และหาทางระบายออกไม่ได้นั้นก็ยิ่งทำให้ผู้นั้นยิ่งทุกข์ และเมื่อเราผู้มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นสามารถแบ่งเบาความทุกข์หรืออย่างน้อยรับรู้ความทุกข์ที่ได้ระบายออกมาก็เป็นวิธีการที่จะทำให้เข้าใจ “ผู้อื่น” มากขึ้น ทั้งนี้การสร้างกล่องเพื่อนใจก็อาจเป็นบททดสอบเอนาเกี่ยวกับความเข้าใจคนอื่นอีกด้วย และผลจากการทดสอบนี้ก็ทำให้เอนาเข้าใจความทุกข์ของผู้อื่น หลังจากที่เธอได้เข้าใจความทุกข์ที่เกิดขึ้นกับซ็อมมาแล้วนั่นเอง

2.2.4 การบริการส่งจดหมายรัก

กิจกรรมการบริการส่งจดหมายถือเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้อ่านเห็นพัฒนาการความรู้สึกเข้าใจผู้อื่นของเอนา กล่าวคือเอนาได้ยื่นเพื่อนนักเรียนสนิทสนมกันในห้องน้ำ เยนาก็นำความคิดดังกล่าวมาปรึกษากับฝ่ายจิตอาสาจนในที่สุดก็ผ่านความเห็นชอบจากครูคิมจีฮุน ซึ่งการสร้างกล่องเพื่อนใจคลายทุกข์ด้วยการบริการส่งจดหมายรัก เหมาะสำหรับผู้ที่ไม่กล้าสารภาพรักกับผู้ที่ชอบ โดยการใช้บริการส่งจดหมายรักนี้เป็นกิจกรรมที่สืบเนื่องมาจากการสร้างกล่องเพื่อนใจคลายทุกข์ กล่าวคือฝ่ายจิตอาสาจะเป็นสื่อกลางหรือตัวแทนรับจดหมายรักเพื่อดำเนินการส่งไปถึงผู้เป็นคนรักผ่านการออกอากาศเสียงตามสาย หรือมีบริการอื่น ๆ ที่ทางฝ่ายจิตอาสาจะรับอาสาเป็นสื่อกลางให้ ระหว่างนั้นเอนาผู้ออกแบบกิจกรรมนี้ได้เข้าไปในเว็บไซต์ของโรงเรียนเพื่อติดตามผลจากการเสนอกระตุ่มใหม่ของฝ่ายจิตอาสาเกี่ยวกับการบริการส่งจดหมายรัก ก็พบว่ามีความรู้เข้ามามีความคาดหมายที่เอนาได้ตั้งใจไว้ แม้ว่าท้ายกระตุ่มยังไม่มีใครที่จะ

เข้ามาแสดงความคิดเห็น แต่จากการที่มีผู้เข้ามาเยี่ยมชมซึ่งยังไม่ถึงหนึ่งวันก็มีผู้เข้ามาอ่านถึงสิบห้าครั้ง ทำให้เียนารู้สึกดีขึ้นอย่างมาก

ทั้งนี้กิจกรรมการบริการส่งจดหมายรักได้รับผลดีเกินคาด ด้านฝ่ายจิตอาสาก็ได้เตรียมความพร้อมในหน้าที่ ๆ รับผิดชอบและปฏิบัติจนลุล่วงด้วยดี กิจกรรมเริ่มต้นจากสมาชิกในฝ่ายจิตอาสาแบ่งงานกัน นับตั้งแต่การเลือกเพลงเปิด เียนา เยริมและซูบินช่วยกันพับกระดาษเป็นรูปดอกกุหลาบ อุ้มดูแลเรื่องการจัดลำดับงาน สมาชิกคนอื่นช่วยกันพิจารณาว่าจะอ่านจดหมายที่เด็กผู้ชายส่งมาอย่างไรให้อีกฝ่ายมีความรู้สึกซาบซึ้งและประทับใจ และเมื่อถึงเวลาฝ่ายจิตอาสาก็ได้สร้างความประทับใจให้กับเด็กผู้หญิงจนถือได้ว่ากิจกรรมการบริการส่งจดหมายรักนี้ประสบความสำเร็จ สิ่งที่น่าสนใจจากพฤติกรรมของเียนาผ่านกิจกรรมการบริการส่งจดหมายรักนี้ ผู้เขียนบทความพบว่าอันซังบกค่อย ๆ แต่งเติมให้เียนาเริ่มมีความรู้สึกรับรู้ถึงการเข้าใจตัวตนสามารถปล่อยวางเรื่องราวบางอย่างได้โดยไม่ต้องมีความโกรธหรือการเข้าข้างตนเองมากเกินไปเหมือนแต่ก่อน กล่าวคือสิ่งที่บั่นทอนจิตใจของเียนานั้นคือเหตุการณ์ที่เธอได้คิดเรื่องการบริจาคเงินเพื่อมอบให้กับซู หลังจากนั้นก็จะมีทั้งคำติคำชมผ่านมาในกระพุ้งซองเว็บไซต์โรงเรียนซึ่งช่วงเวลานั้นเียนาไม่ได้เข้ามาอ่านเลย จนกระทั่งมาในวันนี้ที่เธอเข้ามาดูกระทู้เกี่ยวกับการบริการส่งจดหมายรัก เียนารับรู้ได้ว่า “ขณะนี้เียนาตั้งใจว่าจะไม่สนใจกับคำติชมที่ผ่านไปแล้ว เธอควบคุมจิตใจตนเองได้ดีขึ้นและมองไปที่กระทู้ใหม่ของฝ่ายจิตอาสา” (อันซังบก, 2552, น. 79) นั้นแสดงว่าพัฒนาการทางอารมณ์ความรู้สึกเกี่ยวกับการยึดมั่นถือมั่นในตัวตนตลอดจนการมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง จนไม่สนใจสิ่งรอบข้างว่าจะมีความรู้สึกแสบวอกหรือแกลบต่อเธอ เริ่มทำให้เียนาตระหนักถึงความเข้าใจ “ตัวตน” และ “ผู้อื่น” ได้มากขึ้น อย่างไรก็ตามบททดสอบนี้ยังเป็นเพียงบททดสอบขั้นพื้นฐานที่เข้ามาวัดใจเียนา เพราะหลังจากนั้นก็จะมีเหตุการณ์อื่น ๆ ที่เข้ามากระทบจิตใจของเียนาให้มีความรู้สึกยำแย่มากขึ้น จนวันหนึ่งเียนาปรับทัศนคติของตนเองได้ใหม่และสามารถมองผู้อื่นได้อย่างเต็มตา

3. การ “ให้” ต้องเริ่มต้นจากที่บ้าน : พลังด้านบวกและด้านลบของครอบครัวที่มีต่อการเข้าใจจิตใจผู้อื่น

กลวิธีการสร้างเรื่องในวรรณกรรมเยาวชนเรื่องนี้ยังมีอีกกลวิธีหนึ่งที่น่าสนใจคือ ผู้เขียนวรรณกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครกับบ้านเพื่อให้เห็นชัดเจนไปพร้อมกับความสัมพันธ์ของตัวละครกับโรงเรียน เนื่องมาจากความสัมพันธ์ของครอบครัวในสังคมเกาหลีถือเป็นพื้นฐานสำคัญในสังคม เพราะครอบครัวที่สมบูรณ์จะต้องประกอบด้วยสมาชิกของครอบครัวประกอบด้วยพ่อ แม่ ลูก แต่ในสังคมเกาหลีหลังสมัยใหม่นี้ปัญหาเกี่ยวกับครอบครัวก็มีมากขึ้นตามกระแสสังคมสมัยใหม่ เช่น ปัญหาการหย่าร้างจนทำให้ต้องแยกกันอยู่ ลูกไม่รู้ว่าจะอยู่กับใครระหว่างพ่อกับแม่ ปัญหาพ่อและแม่เอาแต่ทำงานไม่มีเวลาดูแลลูก และยังไม่นับรวมค่านิยมที่มีมาแต่ดั้งเดิมของสังคมเกาหลีคือการให้ความสำคัญต่อบุตรชายซึ่งอาจจะก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งทางสายเลือดในเวลาต่อมา

แต่เดิมนั้นการธำรงอยู่ของครอบครัวในสังคมเกาหลีนั้นมักจะผูกโยงระบบความสัมพันธ์แบบเครือญาติ กล่าวคือครอบครัวมักจะอยู่ร่วมกับญาติทางฝ่ายสามีหรืออาจจะมีแม่ของฝ่ายภรรยาหรือสามีเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือดูแลจัดการการเลี้ยงบุตรในเวลาทีพ่อและแม่ต้องออกไปทำงาน หรืออาจจะอยู่ในละแวกใกล้บ้านกับญาติพี่น้องซึ่งเป็นเสมือนเพื่อนบ้าน (มุนฮย็อนนา, 2560, น. 149) รูปแบบของครอบครัวขยายแบบสังคมเกาหลีดั้งเดิมนั้นอาจไม่จำเป็นในยุคสมัยใหม่แล้วเพราะกลายเป็นรูปแบบของครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ประกอบกับสังคมหลังสมัยใหม่ครอบครัวบางครอบครัวก็อาจมีลักษณะของปัญหาแยกกันอยู่หรือหย่าร้างมากขึ้น สิ่งที่น่าสนใจสำหรับความเป็นครอบครัวของสังคมเกาหลีก็คือการให้ความสำคัญต่อบทบาทของแม่ในการเลี้ยงดูลูกจากการศึกษาวรรณกรรมเยาวชนเกาหลีหลายเรื่อง ผู้เขียนบทความมักพบว่าบทบาทของแม่ในวรรณกรรมเยาวชนเกาหลีค่อนข้างมีความสำคัญอย่างมากต่อการเลี้ยงดูลูกทั้งเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงหรือแม้แต่เด็กที่มีภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา ส่วนบทบาทของพ่อนั้นกลับถูกผลักออกไปทั้งที่โดยพื้นฐานของสังคมเกาหลีให้ความสำคัญ

ต่อผู้ชายยิ่งกว่าผู้หญิง ดังที่มีค่านิยมว่ามีลูกชายเพื่อให้สืบทอดตระกูลและทำหน้าที่ เช่น ไหว้บรรพบุรุษ แต่ไม่ได้หมายความว่าให้มีบุตรจำนวนมาก ๆ เหมือนดังประเทศอื่น ที่ให้ความสำคัญต่อการมีลูกชายเช่นจีนและอินเดีย (คิซู, อิน, 2559. น. 79) ทั้งนี้อาจจะ เป็นเพราะว่าสังคมเกาหลีได้กำหนดบทบาทให้ผู้หญิงมีพื้นที่อยู่ในครัวเรือนรวมถึง การเลี้ยงดูลูก ส่วนผู้ชายเป็นฝ่ายออกไปทำงานทำข้างนอกแทน ผู้หญิงจึงต้องรับหน้าที่ ทั้งงานบ้านและงานเลี้ยงลูก ดังนั้นบทบาทของแม่ที่มีต่อการอบรมสั่งสอนลูกหรือใกล้ชิด ลูกจึงมีมากกว่าพ่อ ซึ่งในวรรณกรรมเยาวชนเกาหลีเรื่องนี้ก็มีข้อสังเกตอย่างหนึ่งคือการ ให้เด็กผู้หญิงเป็นตัวละครเด่นกว่าเด็กผู้ชาย ขณะเดียวกันในด้านอารมณ์ความรู้สึก นั้นอันซังบกผู้เขียนวรรณกรรมก็นำเสนอให้เด็กผู้หญิงอย่างเยนาแสดงความเป็นหญิงที่ ชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นการมีความเชื่อมั่นสูง อารมณ์โกรธง่าย ขาดความรอบคอบ และให้ เด็กผู้ชายอย่างอุฮงแสดงลักษณะความเป็นชายทั้งในด้านการคิดอย่างมีเหตุผล มีการ ไตร่ตรอง ไม่ใช้อารมณ์อยู่เหนือเหตุผล ตรงกันข้ามกับพฤติกรรมการแสดงออกของ เยนา ซึ่งการมองภาพดังกล่าวนี้อาจเป็นลักษณะการมองแบบภาพเหมารวมที่ผู้เขียน บทความได้ตั้งข้อสังเกตไว้

เมื่อครอบครัวเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่จะส่งเสริมหรือกล่อมเกลาให้เด็กเรียนรู้การ รู้จักให้ผู้อื่น เพราะครอบครัวจะต้องสอน ชี้นำให้เด็กรู้จักความเอื้อเฟื้อทางสังคมดังที่ อุชา กอสมามีได้กล่าวเอาไว้ แต่ก็อาจมีบางครอบครัวที่สอดคล้องกับประเด็นที่ผู้เขียน บทความกล่าวในข้างต้นคือสังคมหลังสมัยใหม่มักเป็นครอบครัวเดี่ยวและอาจเป็น ครอบครัวที่มีลักษณะของการแยกกันอยู่ระหว่างพ่อและแม่ อันเนื่องมาจากปัญหา ส่วนตัว ปัญหาเรื่องการเงิน ดังนั้นสิ่งที่น่าวิเคราะห์ต่อไปคือเมื่อเด็กไม่ได้อยู่ในพื้นที่ใน โรงเรียน การอยู่ในพื้นที่ภายในบ้านจะมีส่วนปลูกฝังหรือสร้างทัศนคติให้เด็กรู้จัก หลักการ “ให้” ผู้อื่นหรือไม่อย่างไร รวมไปถึงถ้าพื้นที่ภายในบ้านไม่เอื้ออำนวยให้เด็กได้ เรียนรู้ อารมณ์ความรู้สึกและพฤติกรรมของเด็กจะแสดงออกอย่างไร ผู้เขียนบทความได้ วิเคราะห์ไว้ 2 ประเด็นคือพลังด้านบวกจากครอบครัวและพลังด้านลบจากครอบครัว

3.1 พลังด้านบวกจากครอบครัว

คำว่าพลังด้านบวกในที่นี้เป็นความคิดเห็นของผู้เขียนบทความที่ต้องการหมายถึงสิ่งสนับสนุนหรือแรงจูงใจที่ทำให้เด็กรู้จักการปรับตัวจากการนึกถึงแต่ตนเองนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในทางที่รู้จักและเข้าใจผู้อื่นมากขึ้น พลังด้านบวกนี้นับว่ามีพื้นฐานมาจากครอบครัวอย่างแท้จริง เพราะในสังคมโรงเรียนนั้นบางครั้งก็มีกฎเกณฑ์ทางสังคมที่เข้ามากำหนดการดำเนินชีวิต หากแต่ในพื้นที่ครอบครัวกฎเกณฑ์ของบ้านอาจจะมีลักษณะที่ผ่อนปรนหรืออาจจะรุนแรง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะพื้นฐานของครอบครัวแต่ละครอบครัว ซึ่งครอบครัวของเียนานั้นจัดว่าเป็นครอบครัวเดี่ยว เพราะประกอบด้วยคนในครอบครัวคือพ่อ แม่และเียนา ลักษณะของครอบครัวของเียนาสอดคล้องกับสังคมหลังสมัยใหม่นั้นก็คือทั้งพ่อและแม่ของเียนาต่างต้องทำงาน พ่อของเียนามีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทแห่งหนึ่ง ในขณะที่แม่ของเียนาก็มาชีพเป็นพนักงานบริษัทโฆษณา ดังนั้นเวลาที่จะอยู่กับเียนาก็มักจะเป็นเวลาที่เลิกจากงาน แต่หลังจากที่แม่กำลังจะมีเียนา ด้วยความรักและพลังที่อยากจะทุ่มเทให้กับลูกจึงทำให้แม่ต้องลาออกจากงานบริษัทที่ตัวเองรักและรับงานจากบริษัทโฆษณามาทำแทน ด้วยเหตุนี้ทำให้เียนาผู้เอาแต่ใจตัวเองและไม่เข้าใจพฤติกรรมของแม่จึงมองแม่ในด้านลบและก่อนจะทราบความจริงจากพ่อจนเปลี่ยนความรู้สึกจากด้านลบมาสู่ด้านดีในเวลาต่อมา ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเียนาจากการนึกถึงแต่ตนเองจนมาสู่การเข้าใจผู้อื่นนั้นก็มาจากการเข้าร่วมกิจกรรมของฝ่ายจิตอาสาจนฝึกให้เียนารู้สึกเห็นใจผู้อื่นมากขึ้น

กล่าวคือหลังจากที่เียนาได้มาทำกิจกรรมกับฝ่ายจิตอาสาแล้ว การกล่อมเกลากิจกรรมความเข้าใจจิตใจผู้อื่นผ่านการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนนักเรียนด้วยกัน การได้คิดข้อคิดดี ๆ จากอุสขประธานฝ่ายจิตอาสาที่ดี รวมทั้งการที่เียนารู้แจ้งจากเหตุการณ์ที่เธอไปตัดสินผิด ๆ จากที่เชื่อประสบอุบัติเหตุก็ดี ทำให้เียนาเกิดสำนึกมองเห็นข้อบกพร่องของตัวเองมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังทำให้เียนารู้สึกเห็นอกเห็นใจผู้อื่นมากขึ้น เคารพการตัดสินใจของผู้อื่น รวมไปถึงการยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างเพื่อนำไปสู่การพัฒนาพฤติกรรมให้ดีขึ้น การได้สัมผัสความรู้สึกที่ผู้อื่นมีต่อเียนาและเียนามีต่อผู้อื่นจึงมีผลต่อการปรับเปลี่ยนทัศนคติของเียนาที่มีต่อแม่ของเธอด้วย เดิมนั้นเียนามีทัศนคติที่ไม่ดีต่อแม่ด้วยเหตุที่มาจากภาพที่เียนาเห็นจนชินตาตั้งแต่เกิดจนจำความได้และเข้าโรงเรียนก็คือแม่ไม่เคยเอาใจใส่ความรู้สึกของลูกสาวเลย ทำให้เียนามองภาพของแม่ไป

ด้านลบประกอบกับเยนาประสบกับความผิดหวังที่ตนเองไม่ได้รับคัดเลือกให้เป็นหัวหน้าห้อง และในวันนั้นบังเอิญฝนก็ตกกระหน่ำลงมาจนเยนาไม่สามารถกลับบ้านได้ ได้แต่มองแม่ของเพื่อนนักเรียนคนอื่น ๆ เดินทางร่มมารับลูก ๆ เยนาจึงยังมีความรู้สึกน้อยใจแม่ของตัวเองและหลังจากที่กลับมาถึงบ้านเห็นแม่นอนหลับอยู่ด้วยความเหนื่อยล้ากับงานที่รับมาทำจากบริษัท ขณะที่ตัวเธอกลับตัวเปียกโชกด้วยฝน ในขณะนั้นเยนายังไม่ได้เรียนรู้การเอาใจเขามาใส่เราหรือความเห็นอกเห็นใจ เธอจึงปฏิบัติกับแม่ด้วยพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อว่าแม่ที่ไม่มารับเธอที่โรงเรียนช่วงฝนตกว่า

แม็กก็แก้ตัวอย่างนี้ทุกครั้ง เอาแต่นอนทั้งวัน แม่เคยทำอะไรให้หนูบ้างมัย เคยช่วยสอนการบ้านหรือเปล่า เคยไปโรงเรียนของหนูอย่างแม่ของเพื่อน ๆ ทำกันบ้างมัย แม่เคยสนใจมัยว่าล่าสุดหนูทำอะไรที่โรงเรียนบ้าง แมร์มัยคะว่าเพื่อน ๆ ของหนูเขาถามไม่รู้กี่ครั้งว่าทำไมแม่ของเธอไม่มาโรงเรียนเหมือนแม่ของนักเรียนคนอื่นบ้าง

(ฮันซังบก, 2552, น. 28-29)

พฤติกรรมของเยนานั้นได้สร้างความเจ็บปวดให้กับแม่อย่างมาก แม้ว่าแม่จะปลอบโยนและกล่าวให้กำลังใจเยนาว่าเหตุที่แม่ไม่ได้สนใจหรือไม่ได้ไปรับเยนาที่โรงเรียนนั้นมาจากการที่ “...แม่เห็นว่าลูกเป็นคนเก่ง ลูกดูแลและจัดการเรื่องต่าง ๆ ได้ด้วยตัวเองแล้ว แม่ไม่จำเป็นต้องไปโรงเรียนกับลูกก็ได้ แล้วแม็กก็ต้องทำงานบ้านและงานของบริษัทที่รับมาทำ ลูกก็รู้ดีว่าแม่มุ่งมากแค่ไหน” (ฮันซังบก, 2552, น. 29) แต่ในขณะนั้นเยนายังเป็นเพียงเด็กผู้หญิงที่นึกถึงแต่ตนเองเธอจึงปฏิเสธการรับรู้เรื่องของแม่ทุกอย่าง การทำร้ายจิตใจแม่ด้วยพฤติกรรมนี้ล้วนมาจากการมีอคติต่อแม่ การมีความรู้สึกว่าแม่ไม่สนใจและที่ร้ายแรงกว่านั้นคือคำพูดที่ออกมาจากความคิดของเยนาว่า “แม่ใช่แม่ของหนูจริง ๆ รีบเล่าซะ” (ฮันซังบก, 2552, น. 28) คำพูดนี้กลายเป็นสิ่งที่กรีดร้าวลึกในอารมณ์ของผู้เป็นแม่อย่างยิ่ง ความเจ็บปวดของเยนาที่แสดงกับแม่ทำให้แม่ต้องได้กลับเยนาเช่นกันว่า “เยนา ถ้าอย่างนั้นลูกลองเปรียบเทียบกับตัวเองกับเด็กคนอื่น ๆ ดูบ้างสิ ลูกเคยทำอะไรเพื่อแม่บ้าง แม่ต้องลำบากทำงานพิเศษจนดึกดื่น ลูกเคยช่วยแม่

ทำงานบ้านสักนิดมัย ลูกเคยพูดเพราะ ๆ กับแม่บ้างมัย ห้องนอนของลูก แม่ก็จัดให้ทั้งหมด ทำไมลูกไม่ทำเองเพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของแม่บ้าง” (ฮันซังบก, 2552, น. 28) จะเห็นว่าจากข้อความตบท้ายที่ผู้เขียนบทความนำมาประกอบนี้ชี้ให้เห็นว่าเยนาเป็นเด็กที่ฮันซังบกผู้เขียนต้องการนำเสนอว่าท่ามกลางสังคมเกาหลีที่เปลี่ยนแปลงตามยุคสังคมสมัยใหม่ ความอบอุ่นของครอบครัวที่ถูกกัดกร่อนจากสังคมยุคแห่งสิทธิเท่าเทียมกัน ทำให้พ่อแม่ต้องออกไปทำงาน ไม่มีเวลาดูแลลูก คือการบ่มเพาะให้เด็กเมื่อขาดการเอาใจใส่ผสมกับพฤติกรรมและอารมณ์ตามวัยอาจทำให้เด็กมีความก้าวร้าว ขาดความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น นึกใคร่อยากได้ในสิ่งที่ตนเองต้องการโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องหรือความรู้สึกของผู้อื่น ภาพของแม่ในสายตาเยนาจึงติดลบขึ้นมาเพราะแม่ไม่ทำหน้าที่ของแม่ หนึ่งเมื่อศึกษาถึงวัฒนธรรมครอบครัวในสังคมเกาหลีหลักสำคัญข้อหนึ่งเกี่ยวกับบทบาทของลูกที่มีต่อพ่อแม่ ตามที่เรารับรู้ว่าครอบครัวของชาวเกาหลีค่อนข้างยึดมั่นต่อหลักคำสอนของขงจื้อ โดยเฉพาะความสัมพันธ์ของสมาชิกครอบครัวที่พึงปฏิบัติต่อกันที่ว่าต้องทำให้พ่อแม่สุขกายสบายใจ (ดำรงค์ ฐานดี, 2536, น. 16) แต่สิ่งที่เยนาปฏิบัตินั้นกลับตรงกันข้ามกับหลักคำสอนของขงจื้อที่ปฏิบัติกันจนเป็นแบบแผนในครอบครัวสังคมเกาหลี เป็นไปได้หรือไม่ว่าเมื่อสังคมเกาหลีเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมหลังสมัยใหม่ ทำให้ค่านิยมบางอย่างเกี่ยวกับครอบครัวก็มีการเปลี่ยนแปลงตามสอดคล้องกับลักษณะความเป็นครอบครัวเดี่ยวด้วย

เมื่อเยนามีโอกาสสมานทานข้าวนอกบ้านกับพ่อและรับทราบความจริงเกี่ยวกับแม่ก็ยิ่งทำให้เยนาเกิดความละอายใจ พ่อได้เล่าให้เยนาทราบว่าแม่รักเยนามากขนาดไหน จนถึงต้องยอมสละอาชีพที่บริษัทโฆษณาที่รักมากที่สุดเพื่อจะมาทุ่มเทเลี้ยงเยนา แม้แต่ตอนเยนาในวัยเด็กเธอก็ผูกพันกับแม่มาก พ่อเองเป็นผู้ที่บอกให้แม่กลับไปทำงานที่ตัวเองรักและขณะเดียวกันก็ให้แม่รับผิดชอบงานบ้านทั้งหมด แม่จึงตัดสินใจกลับไปทำงานอีกครั้งโดยมีการแบ่งเวลาทำงานบ้านกับงานในอาชีพ จนทำให้ไม่มีเวลาที่จะดูแลเยนาเมื่อเธอค่อย ๆ เติบโตขึ้น ข้อความที่พ่อพูดกับเยนาจึงทำให้เยนาฟังแล้วรู้สึกเหมือนชำระล้างจิตใจตนเองขึ้นมาอย่างทันทีว่า

เยนา ลองเริ่มคิดจากเรื่องของเพื่อน ๆ ดูกี่ได้ ถ้าลูกตกอยู่ในสถานการณ์เดียวกับเพื่อนคนใดคนหนึ่ง ก็จะเข้าใจได้ไม่ยาก พ่อว่าแค่ลูกเปลี่ยนความคิดนิดเดียว ก็เข้าใจได้แล้ว จากนั้นจึงค่อยคิดต่อไปว่า ถ้าต้องตกอยู่ในสถานการณ์เดียวกับคนในครอบครัว ถ้าต้องตกอยู่ในสถานการณ์เดียวกับแม่ ลูกจะรู้สึกอย่างไร พ่อว่าถ้าลูกลองคิดแบบนี้ ความไม่พอใจที่มีต่อแม่อาจจะหายไปก็ได้นะ

(ฮันซังบก, 2552, น. 94)

ความรู้สึกที่เห็นแก่ตนเองของเยนาเริ่มพัฒนาเปลี่ยนแปลงหลังจากที่เยนาต้องพบกับเรื่องราวที่เข้ามาทดสอบจิตใจเธอก่อนหน้านี้หลายครั้ง มาในครั้งนี้เหตุการณ์ที่พ่อเล่าถึงความอดทนของแม่ การที่แม่ยอมเหนื่อยยิ่งขึ้นเพียงเพื่อที่จะอยู่กับลูกและอยู่กับงานที่แม่รักก็เป็นบททดสอบจิตใจของเธออีกครั้ง เพียงแต่ครั้งนี้เป็นบททดสอบที่เกิดขึ้นในพื้นที่ของครอบครัวไม่ใช่พื้นที่ในโรงเรียน ทำให้เยนาถูกคิดหันมาเข้าใจผู้อื่นมากยิ่งขึ้นกว่าเดิมโดยเฉพาะ “ผู้อื่น” ในที่นี้คือแม่ของเธอเอง คำกล่าวของพ่อที่ว่า “พ่ออยากให้ลูกลองเปลี่ยนมุมมองบ้าง ถ้าฟังเรื่องที่พ่อเล่าเฉย ๆ แล้วความคิดของลูกยังไม่เปลี่ยนไปเลยสักนิด มันก็จะเป็นอย่างแค่เรื่องเล่าเท่านั้น” (ฮันซังบก, 2552, น. 93) วิธีการของพ่อคือให้เยนาลองคิดในมุมมองของ “ผู้อื่น” หรือมุมมอง “ผู้ที่อยู่ในสถานการณ์ที่ถูกบังคับ” ถ้าเราอยู่ในพื้นที่ตรงนั้นเราจะตัดสินใจอย่างไรหรือมีความคิดเห็นอย่างไร การเปลี่ยนมุมมองจาก “เรา” เป็น “ผู้อื่น” เทียบได้กับการที่ตัวเองต้องเผชิญกับเหตุการณ์นั้นด้วยตนเอง ในที่นี้เยนานึกเปรียบเทียบตัวเองกับความรู้สึกของแม่ และยังได้มาเห็นห้องนอนของเธอดูสะอาดเรียบร้อยอีกครั้งหลังจากที่เธอทำรก เยนาก็นึกเปรียบเทียบตัวเองว่าถ้าเธอคือแม่ เห็นห้องนอนดูไม่เป็นระเบียบเธอก็ต้องมาทำความสะอาดเอง ปริศนาข้อนี้จึงชัดเจนขึ้นในความคิดของเยนาว่า “เอาใจเขามาใส่ใจเรา” จะทำให้เข้าใจผู้อื่นมากขึ้น และบททดสอบที่มานั้นย้ำให้เธอเข้าใจปริศนาข้อนี้ให้ชัดเจนมากขึ้นก็คือเหตุการณ์หลังจากเยนากลับจากโรงเรียน พบว่าแม่ของเธอไม่สบายหนักมาก โชคดีที่เยนารีบบอกพ่อและพ่อของเธอก็ได้มาพาแม่ไปโรงพยาบาลอย่างโดยเร็วที่สุด หลังจากแม่อาการดีขึ้น เยนาได้แต่ครุ่นคิดว่า “แม่ทำงานของบริษัทในตอนกลางวัน ตอนสายก็

ต้องทำงานบ้านอีก ในวันหนึ่ง ๆ แม่ได้พักผ่อนเพียงแค่นี้หัวโหม่งเอง” (อันซังบก, 2552, น. 120) และท้ายที่สุดการตระหนักถึงความรู้สึกของ “ผู้อื่น” ที่ผู้เขียนวรรณกรรมค่อย ๆ คลี่ลงในใจของเยนาก็แผ่คลุมความรู้สึกของเธอ เยเนาพบว่า “ทันใดนั้นเอง ความไม่พอใจที่มีต่อแม่ คำพูดเย็นชาที่เคยพูดกับแม่ ก็ผุดขึ้นมาในใจ เยเนารู้สึกว่าคำพูดเหล่านั้นทำให้แม่ล้มเจ็บและทรุดลง เธอรู้สึกเหมือนตัวเองเป็นต้นเหตุ” (อันซังบก, 2552, น. 121-122) จะเห็นว่าในที่สุดแล้วเมื่อเยเนาเปลี่ยนมุมมองมาเป็นผู้อื่นมองเข้ามาที่เหตุการณ์ตรงนี้ ก็ทำให้เยนาลดความเห็นแก่ตัวลง และเข้าใจผู้อื่นมากขึ้น ดังนั้นในตอนท้ายของเรื่องที่เยนากลับรู้สึกที่ตัวเองเปิดใจกว้างยอมให้แม่เข้ามาอยู่ในใจของเธอมากขึ้น และเธอก็มีความสุขที่เข้าใจความรู้สึกของแม่มากขึ้น ดังที่เยเนาบอกกับเพื่อน ๆ ในฝ่ายจิตอาสาว่า “ทุกคนมักคิดถึงแต่เรื่องของตัวเอง เพราะการคิดถึงคนอื่นจะทำให้มีภาระหรือความยุ่งยากเพิ่มมากขึ้น แต่ขอให้ลองคิดง่าย ๆ ดูว่า ถ้าเราใส่ใจผู้อื่นมากขึ้น ปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งจะลดลงมั้ย” (อันซังบก, 2552, น. 127) กล่าวได้ว่าพัฒนาการทางด้านพฤติกรรมของเยเนาจากเดิมที่เคยเชื่อมั่นในตนเองสูง มีความคิดถึงต่อตนเองเป็นส่วนใหญ่กลับกลายเป็นการเอาผู้อื่นเป็นที่ตั้งแทนการนึกถึงแต่ตนเอง นั้นหมายถึงเยนาคือคนใหม่แล้ว

สิ่งที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งในสังคมครอบครัวเกาหลีจากการศึกษาวรรณกรรมเยาวชนเรื่องนี้ ผู้เขียนบทความมีความเห็นว่าดังที่ได้กล่าวไปว่าสังคมเกาหลีเป็นสังคมที่สืบทอดความเชื่อเกี่ยวกับความคิดสังคมชายเป็นใหญ่หรือระบบปิตาธิปไตย โดยเฉพาะความเชื่อเกี่ยวกับการมีลูกชาย ตลอดจนการให้สิทธิผู้ชายต่าง ๆ ในวรรณกรรมเยาวชนเรื่อง *มามะ ! ฉันจะช่วยเธอ* แม้อันซังบกจะกล่าวว่าเหตุการณ์ในเรื่องเป็นสภาพสังคมสมัยใหม่ที่เน้นให้ชายหญิงมีสิทธิเสมอภาคดังที่พ่อและแม่ของเยเนาสามารถทำงานนอกบ้านได้เท่าเทียมกัน หากแต่การมีสิทธิเท่าเทียมกันอย่างเช่นการมีบทบาทในครอบครัวรวมไปถึงหน้าที่ในครอบครัวก็ยังคงอยู่ที่แม่ ผู้อ่านจะเห็นว่าบทบาทของแม่ในครอบครัวจะมีมากกว่าพ่อ ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างเยนากับแม่จึงนำเสนอให้เห็นถึงความขัดแย้งระหว่างผู้หญิงกับผู้หญิง ในขณะที่เดียวกันเยนาก็กลับมาคิดว่าพ่อเป็นผู้นำครอบครัวที่มีความสามารถ จะเห็นได้จากเหตุการณ์ในตอนที่พ่อชวนเยเนาไปทานข้าวนอกบ้าน เยเนากลับมาถึงโรงเรียนก็ไม่ได้บอกกับแม่ว่าจะไปทานข้าวกับพ่อ และเมื่อ

เยนาได้พบกับเพื่อนที่พฤติกรรมความร่าเริงสดใสก็แสดงออกอย่างชัดเจนจนพ่อทักขึ้นว่า “ช่วงนี้ลูกดูสดใสขึ้นนะ พ่อดูไม่ผิดใจมั๊ย” และ “...ไม่ว่าเป็นเรื่องอะไร ถ้าทำให้ลูกมีความสุขได้ พ่อเองก็รู้สึกดีไปด้วย” (อันซังบก, 2552, น. 87-88) จะเห็นว่าขณะที่เยนาอยู่ต่อหน้าแม่ เยนาจะแสดงพฤติกรรมไม่พอใจหรือแสดงอาการก้าวร้าว หากอยู่ต่อหน้าพ่อเยนาก็เป็นเด็กผู้หญิงที่มีความสดใส พฤติกรรมของเยนาคือให้เห็นว่าตัวละครมีความขัดแย้งกับแม่ซึ่งเป็นเพศหญิงเพศเดียวกับตน ทั้งนี้อาจมาจากการที่เยนาเป็นลูกคนเดียว ประกอบกับถ้าวิเคราะห์ตามหลักจิตวิทยาที่ว่าด้วยเรื่องของปมอีเล็คตรา (Electra complex) ซึ่งเป็นการแสดงออกของความรักความเกลียดชังของเด็กที่มีต่อพ่อและแม่ โดยเด็กผู้ชายจะรักแม่เกลียดพ่อ เด็กผู้หญิงรักพ่อเกลียดแม่ (ชลธิรา สัตยาวัฒนา, 2513, น. 146) ซึ่งถ้านำหลักจิตวิทยาดังกล่าวมาวิเคราะห์เยนา จะพบว่ามีลักษณะที่คล้ายกับปมดังกล่าวว่าเยนามีความรู้สึกที่เกลียดแม่และรักเทิดทูนพ่อ ทั้งนี้ปัญหาส่วนหนึ่งที่เกิดกับเยนาอาจจะเป็นเพราะว่าเยนาผูกโยงกับความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว เธอคิดว่าแม่จะต้องทำหน้าที่ของแม่ที่ดี ให้ความรัก ดูแลและเอาใจใส่ ส่วนพ่อต้องทำหน้าที่เลี้ยงดูครอบครัว เมื่อแม่ไม่สามารถทำหน้าที่ได้สอดคล้องกับบทบาทจึงทำให้เยนาเกิดความรู้สึกที่ไม่ดีกับแม่ ในลักษณะนี้จะเห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในพื้นที่ครอบครัวนั้น เยนากลับเป็นผู้ที่กระทำให้เกิดปัญหาความสัมพันธ์ขึ้นมา ในขณะที่ถ้าเยนาอยู่ในโรงเรียนเยนาก็อาจเป็นผู้รับการกระทำจากสังคมและสิ่งแวดล้อมไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งหัวหน้าห้อง การเป็นรองประธานฝ่ายจิตอาสาที่เธอไม่ต้องการจะเข้าร่วมหรือแม้แต่การถูกเพื่อนนักเรียนชายกลั่นแกล้ง เป็นต้น

3.2 พลังด้านลบของครอบครัว

พลังด้านลบของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเยาวชนเกาหลีนั้น ผู้เขียนบทความพบว่าอันซังบกได้สร้างตัวละครเด็กชายที่มีชื่อว่าซิงโฮขึ้นมาเป็นคู่ปฏิปักษ์กับเยนากับฝ่ายจิตอาสา โดยซิงโฮนี้มีบทบาทมาตั้งแต่ตอนต้นเรื่องนั่นก็คือเป็นผู้ที่กล่าวสบประมาทเยนาที่ได้อาสาไปรับไปส่งซูบิน จนเด็กนักเรียนห้อง ป.5/1 พวกกันปรบมือและชื่นชมเยนา ซิงโฮกล่าวว่าหน้าที่เยนาทำเช่นนี้เพื่อเธอจะลงสมัครเลือกตั้ง

ประธานนักเรียน นอกจากนี้ผู้อ่านยังสังเกตได้ว่าตัวละครซึ่งโฮมามีบทบาทในตอนที่ยেনาและอุซงเดินรับบริจาคเงินเพื่อช่วยเหลือซีอู เพราะหลังจากนั้นไม่นานทั้งเยนาและอุซงก็ถูกรูใหญ่เรียกไปตักเตือน เยนาจึงสันนิษฐานว่าน่าจะเป็นซึ่งโฮที่เป็นคนมาบอกกับครูใหญ่เกี่ยวกับการขอรับบริจาคเงิน เนื่องจากเยนาได้พบกับซึ่งโฮพร้อมกับที่เด็กชายถามเธอว่าได้ขออนุญาตจากโรงเรียนแล้วหรือยังก่อนเดินถือกล่องขอรับบริจาคทั้งนี้ ซึ่งโฮก็เคยมีเรื่องทะเลาะวิวาทกับซีอูนักเรียนที่ประสบอุบัติเหตุเมื่อตอนเป็นนักเรียนชั้น ป.4 ด้วยสาเหตุที่ว่าซึ่งโฮตำซีอูว่าเป็นเด็กที่ไม่มีพ่อ ไม่มีมารยาทและโง่ จึงทำให้ซีอูโกรธมากถึงกับชกตอยซึ่งโฮ ท้ายที่สุดแม่ของซึ่งโฮมาถึงที่โรงเรียนเพื่อที่จะแผดเสียงไล่ซีอูออกจากโรงเรียน เหตุการณ์จบลงที่พวกครูต้องพากันก้มศีรษะให้กับแม่ของซึ่งโฮเพื่อให้ยกโทษให้กับซีอู

ตัวละครซึ่งโฮเป็นตัวละครที่สะท้อนให้เห็นว่าการเลี้ยงดูของครอบครัวส่งผลต่อพฤติกรรมของเยาวชนและก่อให้เกิดพลังด้านลบ จะเห็นได้จากซึ่งโฮมีครอบครัวคอยตามใจทำให้เด็กชายมีพฤติกรรมก้าวร้าว ตลอดจนมีความเห็นแก่ตัวและใช้อำนาจในทางที่ผิด ตัวอย่างเช่นการใช้อำนาจของแม่บันดาลให้เขาได้เป็นประธานนักเรียน เนื่องจากแม่ของซึ่งโฮเป็นนายกสมาคมผู้ปกครองนักเรียนและมีฐานะดีสามารถเลี้ยงอาหารให้กับคณะครูได้ จึงทำให้พ่อที่จะมีอำนาจต่อรองกับผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นได้ เมื่อครอบครัวของเด็กชายให้พลังด้านลบเกี่ยวกับความรู้สึกที่คิดถึงแต่ตนเองจนลืมที่จะคิดถึงผู้อื่น จึงไม่แปลกใจว่าซึ่งโฮพยายามพูดจาข่มเพื่อนนักเรียนด้วยกัน การสร้างเรื่องใส่ร้ายให้เกิดความเสื่อมเสียแก่ฝ่ายจิตอาสาโดยผ่านกระทุ้งในเว็บบอร์ดของโรงเรียน พฤติกรรมของซึ่งโฮไม่ได้รอดพ้นจากสายตาของครูคิมจีฮุน เพราะไม่เช่นนั้นครูคงจะไม่กล่าวว่า “นักเรียนที่ชื่อซึ่งโฮนะเธอครับ ผมไม่ค่อยสนใจเขานัก เพราะมัวแต่คิดถึงเด็กนักเรียนส่วนใหญ่...ซึ่งโฮเป็นลูกคนเดียวที่สำคัญของเธอ ส่วนผมเห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความสำคัญมากกว่า” (ฮันซังบก, 2552, น.132) แม้แต่เยนาในตอนนั้นโฮได้กลายเป็นคนใหม่แล้ว บททดสอบต่าง ๆ ที่เธอได้รับ ทำให้เยนากลับนึกทบทวนและรู้ว่าการเปลี่ยนมุมมองทัศนคติ พลิกจาก “ฉัน” เป็น “เธอ” ก็จะทำให้เรารู้จักคนอื่นมากขึ้น ลดทิฐิ ลดความเห็นแก่ตนเองโลกที่อยู่ก็จะมีสุขมากขึ้น กล่าวได้ว่าซึ่งโฮก็เป็นอีกตัวละครหนึ่งที่ครูคิมจีฮุนมองว่าเป็นคนที่โง่ร้าย น่าสงสาร ถูกพลังลบจากครอบครัวคอย

สนับสนุนให้เด็กชายมีความเห็นแก่ตัว มีความนึกถึงแต่ตนเอง ใช้อำนาจมาบังคับให้ผู้อื่นต้องทำตาม ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้สังคมไม่ต้องการ เมื่อครอบครัวคือพลังผลักดันให้ซิงโฮทำตามใจตนเอง ความผิดพลาดที่สุดคือ “แม่ของเขาเห็นแก่ตัวเหลือเกิน ทำให้เด็กคนอื่น ๆ ต้องได้รับผลกระทบไปด้วย สิ่งซึ่งโฮกำลังเป็นอยู่ตอนนี้ เป็นเพราะแม่ของเขานั้นเองที่เลี้ยงเขามาแบบนั้น” (ฮันซังบก, 2552, น.132) ซิงโฮจะกลายเป็นสมาชิกที่สังคมไม่ต้องการเพราะเขาอยู่ด้วยพลังลบของครอบครัวที่ทำลายตัวเขา ตัวละครซิงโฮนั้นเป็นตัวละครที่ผู้เขียนได้สร้างขึ้นโดยให้ภูมิหลังของซิงโฮว่าเป็นลูกคนเดียวที่ได้รับการตามใจจากพ่อและแม่ที่มีฐานะร่ำรวย ซึ่งในวรรณกรรมเรื่องนี้เน้นให้เห็นบทบาทของแม่เพียงฝ่ายเดียวอาจจะสอดคล้องกับแนวคิดของสังคมเกาหลีที่ให้ความสำคัญกับผู้หญิงในฐานะแม่เพราะต้องคอยเลี้ยงดูลูก ส่วนพ่อเป็นฝ่ายทำงานหาเงินให้กับครอบครัว

4. ภาพของผู้ใหญ่ที่นึกถึงแต่ตนเองในทัศนะของเยาวชน : การมีผลต่อจิตใจเยาวชน

สำหรับวรรณกรรมเยาวชนเรื่องนี้มีลักษณะที่น่าสนใจอย่างหนึ่งคือฮันซังบกไม่ได้มุ่งถ่ายทอดแต่ภาพของสังคมเยาวชนเกาหลีที่สะท้อนถึงลักษณะความเห็นแก่ตนเอง จนลืมนึกถึงผู้อื่น ผู้เขียนวรรณกรรมต้องการที่จะบอกเล่าพฤติกรรมของเยาวชนและแนะแนวทางที่จะให้เยาวชนรู้จักการเข้าใจผู้อื่นมากขึ้น ในอีกด้านหนึ่งวรรณกรรมเรื่องนี้ได้สะท้อนถึงความเห็นแก่ตัวของผู้ใหญ่ที่มีส่วนเพาะปลูกลงในจิตใจเยาวชนได้ โดยเฉพาะคนใกล้ชิดนั้นก็คือครอบครัวอาจเป็นตัวอย่างให้เยาวชนเห็นและเกิดการเลียนแบบได้ดังที่แม่ของซิงโฮเป็นตัวอย่างผู้ใหญ่ที่นำเสนอถึงการนึกถึงแต่ตนเอง นึกถึงแต่ครอบครัว จนลืมนมองไปรอบกายถึง “ผู้อื่น” ลักษณะการดำเนินชีวิตแบบแม่ของซิงโฮคือภาพนำเสนอที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมแบบดั้งเดิมที่เอื้อเฟื้อต่อกัน ใส่ใจผู้อื่นมาสู่สังคมแบบสังคมเมืองที่อยู่แบบปัจเจกบุคคล การคำนึงถึงต้นทุนกำไรและ

ความสุขส่วนตัว แม่ของซึ่งโฮคิดว่าการเป็นนายกสมาคมผู้ปกครองโรงเรียนถึงสามปี ย่อมมีอำนาจ การมีฐานะดีสามารถเลี้ยงอาหารมื้อใหญ่ให้กับคณะครูของโรงเรียนได้ปีละ สองครั้ง เวลาที่โรงเรียนมีกิจกรรมอะไรก็ตามแม่ของซึ่งโฮก็ให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ ทั้งหมดนี้ก็เพื่อซึ่งโฮลูกชายคนเดียวของเธอที่จะลงสมัครและหวังว่าจะได้รับคัดเลือกเป็น ประธานนักเรียน เมื่อแม่ของซึ่งโฮคิดแบบต้นทุ่นกำไรและผลประโยชน์ที่เธอและลูกชาย จะได้รับ ผลจึงออกมาคือภาพลักษณ์ของผู้ใหญ่ที่ดูไม่เหมาะสมซึ่งไม่ได้ปรากฏเฉพาะแต่ ในสายตาของผู้ใหญ่อย่างครุฑิมจีฮุน หากแต่ในสายตาของเด็ก ๆ อย่างเยนาและอุยง หรือแม้แต่ชื่อเด็กที่เคยมีเรื่องทะเลาะวิวาทกับซึ่งโฮก็กลับมองว่าเป็นภาพของแม่ผู้ที่เห็น แก่ตัวโดยไม่คิดถึงเด็กคนอื่น คนแบบนี้มีมากในสังคมและเป็นกลุ่มคนที่อุยงประจานฝ่าย จิตอาสา กล่าวเตือนสติเยนาว่า “ถึงที่สุดแล้ว เราก็ต้องต่อสู้กับพวกที่เห็นแก่ตัวอยู่ต่อไป เราต้องยืนหยัดอยู่ให้นานที่สุด ต้องทำให้ผลการต่อสู้นั้นปรากฏออกมาว่าคนที่เห็นแก่ตัว ต้องแพ้ออกไป” (ฮันซังบก, 2552, น. 133) คำกล่าวของอุยงนี้ถ้าพิจารณาในลักษณะ การปะทะของเสียงที่หลากหลายสังคมในตัวบทวรรณกรรม เสียงของอุยงไม่ใช่เสียงของ เด็กหากแต่เป็นเสียงของสังคมที่สะท้อนถึงมุมมองที่มีต่อความคิดเรื่องความเห็นแก่ตัว ของคนทั่วไปในสังคมที่นับวันจะมีมากขึ้น เสียงดังกล่าวอาจเป็นเสียงของตัวละครใน อุดมคติที่ผู้เขียนวรรณกรรมเรื่องนี้ต้องการแทรกเข้ามา ผ่านการพูดของอุยง เนื่องจาก ผู้เขียนวรรณกรรมได้วางบทบาทให้อุยงเป็นผู้ที่มีลักษณะภาพอุดมคติมาตั้งแต่ตอนต้น เรื่องแล้วก็ได้ และยังเมื่อความเห็นแก่ตนเองของผู้ใหญ่แสดงออกในพื้นที่สาธารณะก็อาจ กลายเป็นแบบอย่างที่ยาวชนสามารถเลียนแบบได้ดังเหตุการณ์ที่เยนาและแม่ของเธอ ได้พบในห้างสรรพสินค้าเวลาต่อมา

เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นหลังจากที่แม่และเยนาปรับความเข้าใจและต่างฝ่ายก็ สัมผัสถึงความรู้สึกกันและกันแล้ว แม่ก็อยากใหเยนามีความสุขและมีความรู้สึกว่าแม่ให้ ความใส่ใจลูกโดยที่ไม่ได้มุ่งแต่จะทำงานเพียงอย่างเดียว วันหนึ่งแม่จึงชวนเยนาไปเดิน ห้างสรรพสินค้าแถวบ้านเพราะเป็นช่วงที่ห้างสรรพสินค้านำสินค้ามาลดราคา สิ่งที่แม่ และเยนาพบคือความเห็นแก่ตัว การนึกถึงแต่ตนเองนับตั้งแต่เรื่องของการจราจรภายใน ห้างสรรพสินค้าที่จอดรถเต็มไปหมด รถที่แม่ขับและมีเยนานั่งมาด้วยนั้นไม่สามารถ เคลื่อนต่อไปได้ ก็มีเสียงบีบแตรไล่จากรถคันหลัง กว่าแม่จะสามารถนำรถเคลื่อนไป

ข้างหน้าได้รถคันหลังที่บีบแตรก็แทรกเข้าช่องว่าง แม่จึงพูดว่า “ตัวเองอยากไปเร็ว ๆ เลยไม่ใส่ใจสักนิดว่าจะทำให้รถคันหลังต้องรอนานแค่ไหน” และ “ถ้าอดทนรออีกสักหน่อยก็คงไปได้กันทุกคน โดยไม่ต้องไปสร้างความเจ็บช้ำน้ำใจให้คนอื่น ที่สังคมเราแค่อยู่วันนี้นี้ก็เพราะไม่ใส่ใจเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ของคนอื่นนี่แหละ” (ฮันซังบก, 2552, น. 147) เสียงที่ปะทะขึ้นมานี้ก็เป็เสียงนอกตัวบรรณาการณผ่านมาทางคำพูดของแม่ชี้ให้เห็นว่าสังคมในเวลานี้ทุกคนต่างเร่งรีบ ต่างนึกใจตัวนเองแต่ได้โดยไม่นึกถึงผู้อื่นว่าจะต้องมีความเดือดร้อนมากน้อยเพียงใด เมื่อแม่และเยนาเข้ามาถึงในห้างสรรพสินค้าก็ต้องพบกับมนุษย์ผู้เห็นแก่ตัวอีกหลากหลายตัวอย่าง ไม่ว่าจะเป็นคนบ้าผู้เข้ามาแย่งเสื้อที่แม่กำลังจะให้เยนาลองใส่ซึ่งไปสวมให้กับลูกสาวของเธอพร้อมบอกว่าฉันทองเสื้อตัวนี้ หรือเหตุการณ์ภายในลิฟต์ที่แม่กับเยนาและคนอื่นอีกจำนวนหนึ่งอยู่ในลิฟต์ บังเอิญมีหญิงคนหนึ่งอุ้มเด็กวิ่งมาเพื่อจะขออาศัยลิฟต์ไปด้วย แต่ผู้ที่ยืนอยู่ในลิฟต์ไม่มีใครที่จะมี “น้ำใจ” กดเปิดค้างไว้เพื่อรอให้หญิงที่อุ้มเด็กเข้ามาในลิฟต์ มีแม่กับ เยนาต่างพร้อมใจกันยื่นมือไปกดลิฟต์ ซึ่งผู้คนที่อยู่ในลิฟต์นั้นต่างหันมามองแม่และเยนาทันจุดเดียว ก่อนจะเสไปมองตัวเลขในแผงลิฟต์เพื่อกลบเกลื่อนอาการบางอย่าง

ตัวอย่างของการขาดความเอาใจใส่คนอื่น เอาแต่นึกถึงตนเองดังที่นำเสนอผ่านพื้นที่สาธารณะ ซึ่งฮันซังบกกล่าวไว้ในเหตุการณ์ที่แม่และเยนาได้พบเห็นทั้งในลานจอดรถ ภายในห้างสรรพสินค้าหรือแม้แต่ในลิฟต์โดยสาร ทั้งหมดล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในสังคมที่เราอาจจะปฏิเสธไม่ได้ว่าเมื่อผู้ใหญ่มองเห็นแก่ตนเองจนลืมนึกถึงคุณธรรมและจริยธรรมที่ดี ตลอดจนละเอียดที่จะใส่ใจความรู้สึกของผู้อื่น การกระทำที่แสดงออกมาย่อมเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีให้แก่เยาวชนผู้ที่ได้เห็น ซึ่งถ้าเยนายั้งคงอยู่กับटकของความขุ่นข้องทางอารมณ์ แนนอนเธอจะต้องซึมซับรับเอาภาพของความเห็นแก่ตัวของผู้ใหญ่มาประกอบสร้างความรู้สึกของตนเองในด้านลบให้มีมากขึ้น จนกระทั่งวันหนึ่งความเห็นแก่ตัวซึ่งเป็นพื้นฐานของอารมณ์ความรู้สึกในวัยเด็กบวกับการเข้าใจว่าสิ่งที่ผู้ใหญ่ทำคือการกระทำที่ถูกต้องก็จะยิ่งทำให้เด็กที่กำลังจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่รับรู้ว่าเป็นสิ่งที่ไม่น่าเสียหายเพราะคนอื่นเขาก็ทำกันดังเหตุการณ์ในลิฟต์ ทุกคนต่างพร้อมใจไม่มีใครแสดงความเอื้อเฟื้อ ต่างนึกแต่เพียงว่าไม่ใช่เรื่องของตนเอง มีเพียงแม่และเยนา

ที่ถูกผลักดันให้เป็น “คนอื่น” ไม่ใช่ผู้โดยสารถ่วมลิฟต์ที่ได้แสดงความเป็นผู้นำใจเอื้อเพื่อ แก่ผู้ที่กำลังเข้ามาใหม่ในพื้นที่ลิฟต์

5. บทสรุป

จากที่ผู้เขียนบทความวิเคราะห์วรรณกรรมเยาวชนเกาหลีเรื่อง *มามา ! ฉันจะช่วยเธอ* จะเห็นว่าวรรณกรรมเยาวชนเรื่องนี้ได้พยายามชวนให้เข้าใจถึงการทำความดี มีคุณธรรมโดยจะต้องเข้าถึงจิตใจผู้อื่น การเข้าถึงจิตใจผู้อื่นจะช่วยลดความเห็นแก่ตนเองลง เนื่องมาจากความคิดถึงประโยชน์และความสุขของผู้อื่นมากกว่าความรู้สึกที่มีต่อตนเอง อันซึ่งบ่งสร้างตัวละครเอกสองตัวคืออูฮงและเยนา โดยการสร้างตัวละครของอันซึ่งบ่งนี้ราวกับจะเป็นคู่ที่ตรงกันข้าม เพื่อนำเสนอถึงภาพผู้ที่ใส่ใจเข้าใจผู้อื่นกับผู้ที่มีความยึดมั่นกับความคิดของตนจนบางครั้งดูเหมือนเห็นแก่ตนมากเกินไป ตัวละครคู่ตรงข้ามนี้ได้เข้ามาอยู่ฝ่ายกิจกรรมเดียวกันคือฝ่ายจิตอาสา สอดคล้องกับจุดประสงค์ของกิจกรรมฝ่ายจิตอาสาคือต้องการช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากความทุกข์ เยนาตัวละครหญิงที่เดิมมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง มีความนึกถึงแต่ตนเองเพียงฝ่ายเดียว เมื่อได้สัมผัสกับการช่วยเหลือผู้อื่นนับตั้งแต่ซูบินเด็กนักเรียนที่พิการ ซ็อูเด็กนักเรียนที่ประสบอุบัติเหตุ โดยเฉพาะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับซ็อูนันกลายเป็นบทเรียนที่ทำให้เยนาเข้าใจความหมายของ “การให้” แก่ผู้อื่นมากขึ้น นอกจากนี้กิจกรรมอื่นที่เยนาได้เข้าไปรับอาสา ทั้งเป็นผู้ที่คิดวางแผนหรือช่วยดำเนินการ ซึ่งได้แก่การบริการส่งจดหมายรัก การช่วยโครงการการสร้างกล่องเพื่อนใจคลายทุกข์ของอูฮงให้ประสบความสำเร็จทำให้เยนาเริ่มเรียนรู้การให้มากขึ้น ประกอบกับการที่เธอได้รับคำแนะนำจากพ่อให้เปลี่ยนมุมมองตัวเองสักนิด โดยการเอาตัวของเราเข้าไปแทนอยู่ในสถานการณ์ที่ผู้อื่นได้พบ จะทำให้เราเข้าใจจิตใจ รับรู้ความทุกข์และอยากช่วยคลี่คลายความทุกข์ให้กับผู้อื่น การเปลี่ยนมุมมองของเยนาทำให้เธอรู้จักการผ่อนคลายเป็นและเข้าใจแม่มากขึ้น จนทำให้ทั้งเยนาและแม่ต่างมีความรู้สึกผูกพันกันมากขึ้น

นอกจากนี้วรรณกรรมเยาวชนเรื่อง *มามะ ! ฉันจะช่วยเธอ* ยังมุ่งเสนอให้เห็นถึงการนึกถึงแต่ประโยชน์ของตนเองมากกว่าจิตใจผู้อื่นผ่านการดำเนินชีวิตของผู้ใหญ่ โดยไม่ได้จำกัดเพศหรือฐานะ ทำให้ผู้อ่านอาจตีความว่าถ้าผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ไม่ดีให้แก่เยาวชนเหมือนที่แม่ของซิงโฮใช้วิธีการที่เห็นแก่ตัว แสวงหาประโยชน์ให้กับซิงโฮลูกชาย ด้วยการใช้อำนาจในทางที่ผิดก็ย่อมปลูกฝังให้เยาวชนสามารถเลียนแบบพฤติกรรมและซึมซับพฤติกรรมของผู้ใหญ่ว่าถ้ากระทำได้แบบนี้ก็จะได้ในสิ่งที่ตัวเองต้องการ โดยไม่ต้องใส่ใจว่าผู้อื่นจะคิดอย่างไรหรือได้รับผลจากการกระทำของตนเองอย่างไร ดังที่ซิงโฮไม่เกรงกลัวต่อกฎเกณฑ์ของโรงเรียนใช้วาจาดูหมิ่นซิงโฮและมีเรื่องทะเลาะวิวาท ต่อมาแม่ของซิงโฮได้มาแผดเสียงไล่ซิงโฮให้ออกไปจากโรงเรียน จนคณะครูต้องออกมาห้ามศีรษะให้กับแม่ของซิงโฮเพื่อให้ยกโทษซิงโฮ และยังมีพฤติกรรมของผู้ใหญ่ที่แสดงให้เห็นว่าเราเอาใจเขามาใส่ใจเราเป็นวิธีการที่ทำให้สังคมอยู่กันอย่างปกติสุข ถ้าผู้ใหญ่ลดความคิดถึงแก่ตนเอง สละเวลาสักนิดเพื่อให้เรื่องราวบางอย่างผ่านไปด้วยดีอย่างที่คนขับรถบีบแตรไล่แม่ของเยนา คุณป้าผู้เห็นแก่ตัวไม่คิดเอื้อเฟื้อให้กับใคร และคนที่อยู่ในลิฟต์แต่ไม่มีใครที่จะเอื้อเฟื้อสละเวลากดลิฟต์รอให้ผู้โดยสารใหม่ที่กำลังวิ่งเข้ามาได้อาศัยลิฟต์ไปด้วย พฤติกรรมการนึกถึงแต่ตนเองและขาดความใส่ใจของผู้คนเหล่านี้กลายเป็นตัวอย่างที่สอนให้เยนาจากผู้ที่ไม่เคยใส่ใจความรู้สึกคนอื่น มีความเชื่อมั่นสูง มีความก้าวร้าว กลักลับกลายเป็นผู้เปลี่ยนมุมมองใหม่ให้กับตัวเอง และท้ายที่สุดเธอก็มีความเชื่อมั่นในทางที่ถูกต้องขึ้นว่าถ้าเธอลงสมัครเป็นประธานนักเรียน จะต้องได้รับคะแนนจากเพื่อนมากกว่าซิงโฮเพราะว่าเยนาเข้าใจแล้วว่าการจะเป็นประธานนักเรียนได้นั้นจะต้องรู้เรื่องนโยบายและรับผิชอบ สัญญาจะทำได้ก็ต้องทำสิ่งนั้นให้สำเร็จ อุทิศเวลาเพื่อโรงเรียนหาวิธีเปลี่ยนแปลงให้การใช้ชีวิตในโรงเรียนมีความสุขสาน เธอใส่ใจเพื่อนนักเรียน คำตอบของวรรณกรรมเยาวชนเรื่องนี้จึงอยู่ที่คำสำคัญว่า “ถ้าเปลี่ยนวิธีมองชีวิตก็จะดีขึ้น” ก็จะมีความสุขมากขึ้นนั่นเอง

รายการอ้างอิง

- กอสวามี, อุษา. (2562). จิตวิทยาเด็ก: ความรู้ฉบับพกพา (สฤลค์ัน ลวดลาย วรัญญ กองชัยมงคล, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: บั๊คสเคป.
- คืชู, อี้น. (2559). ค่านิยมของชาวเกาหลีใต้ (พรณินา ซอง, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จินตนา พุทเมตะ. (2548). คุณลักษณะและกระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของประเทศเกาหลี. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม.
- ชลธิรา สัตยารัฒนา. (2513). การนำวรรณคดีวิจารณ์แผนใหม่แบบตะวันตกมาใช้กับวรรณคดีไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดำรงค์ ฐานดี. (2536). วัฒนธรรมและพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ เรื่องการบริหารงานแบบเกาหลี. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- _____. (2547). สังคมและวัฒนธรรมเกาหลี. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ทิวดอร์, แดเนี่ยล. (2560). มหัศจรรย์เกาหลี: จากเก้าถ่านสู่มหาอำนาจทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: โอเพ่นเวิลด์ส พับลิชชิง เฮาส์.
- นิตยา วรรณกิตร์. (2562). วรรณกรรมสำหรับเด็ก. นนทบุรี: อินทนิล.
- ภาณี รูปสม. (2545). การอบรมเลี้ยงดูเด็กในสังคมเกาหลี. ใน วรพล พรหมกบุตร (บ.ก.), เกาหลีในโลกาภิวัตน์: ปัจจุบันและแนวโน้มศตวรรษที่ 21 (น. 53-61). ปทุมธานี: โครงการเกาหลีศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มนุชย็อนนา. (2560). การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจเกาหลีและการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างครอบครัวเกาหลี (พรณินา ซอง, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. กรุงเทพฯ:

ราชบัณฑิตยสถาน.

อันซังบก. (2552). *มามะ! ฉันจะช่วยเธอ* (สุนทรี ลากรุ่งเรือง, ผู้แปล). กรุงเทพฯ:
นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

Received: September 14, 2021

Revised: October 15, 2021

Accepted: November 19, 2021